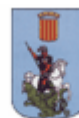

CONSELL INSULAR
DE MENORCA

Ajuntament des Castell

PRIMERA REVISIÓ DEL PLA D'ACCIÓ AMBIENTAL MUNICIPAL DES CASTELL

Doc.1 Document base per a la revisió

Versió 1

Juny de 2007

Equip redactor:

ibTEC
consultoria >> projectes

Infanta, 68-70 07702 Maó
Tel. 971 364 383 Fax 971 570 595
ibtec@ibtec.es www.ibtec.es

CONSELL INSULAR
DE MENORCA

Ajuntament des Castell

PRIMERA REVISIÓ DEL PLA D'ACCIÓ AMBIENTAL MUNICIPAL DES CASTELL

Doc.1 Document base per la revisió

DIRECCIÓ FACULTATIVA

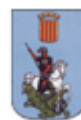
Consell Insular de Menorca
Joan Juaneda, biòleg

Ajuntament des Castell

Juan Cabrera, 1r tinent de batlle i regidor d'Urbanisme
Antonio Ferrá, regidor d'Agenda Local 21
Susana Dominguez, AODL

EQUIP REDACTOR

ibTEC, SC
Núria Carretero, geògrafa i tècnica en turisme
Georgina Bromwich, geògrafa
Josep Fortuny (coordinació), enginyer

Contingut

0. Preàmbul	7
1. Introducció	10
2. Anàlisi de situació del PAAM 2004.....	11
2.1. Descripció del PAAM 2004	11
2.1.1. Estructura del PAAM.....	13
2.1.2. Accions incloses al PAAM 2004.....	18
2.2. Grau d'avanç del PAAM	29
2.3. Anàlisi de continguts del PAAM.....	51
2.4. Proposta d'evolució	53
3. Procediment de revisió del PAAM	56
3.1. Metodologia	56
3.2. Calendari.....	62
4. Els compromisos d'Aalborg+10	63
4.1 Aspectes fonamentals dels compromisos d'Aalborg.....	63
4.2 Objectius, reptes i responsabilitats.	63
4.3 Els 10 compromisos.....	65
4.4 Procediment d'adhesió	69
4.5 Revisió dels 10 Compromisos d'Aalborg.....	70
4.6. Adequació del PAAM 2004 Aalborg+10.....	70
5. Referències	71
6. Definicions.....	72
Annex 1: Decret 123/2002	75
Annex 2: Document per a la signatura dels Compromisos d'Aalborg.....	84
Annex 3: Acta del Comitè Insular d'AL21 de juny de 2006.....	90
Annex 4: Notes de la reunió de tècnics de la XBS de 28 de febrer	98

0. Preàmbul

Menorca, declarada Reserva de Biosfera el 1993, ha esdevingut un model paradigmàtic de compromís amb els valors mediambientals de desenvolupament sostenible i qualitat de vida. Un fet significatiu ha estat que la totalitat del seu territori, representat pels vuit municipis de l'illa, s'ha adscrit a la carta d'Aalborg.

Durant el 2002 aquests municipis van iniciar els processos d'Agenda Local 21 amb la realització d'auditories ambientals que van servir per a desenvolupar la diagnosi de situació mediambiental. En el 2004 es van dissenyar els Plans d'Acció Ambiental Municipals amb la relació de programes, accions concretes i el sistema d'indicadors de seguiment definits per cada municipi, establint un procés participatiu en el que es van constituir els Tallers d'Agenda Local 21. A partir d'aquest moment es va iniciar l'execució dels respectius Plans d'Acció.

A principis de 2007 el Consell Insular de Menorca va treure a concurs públic la primera revisió dels plans d'accions ambientals dels vuit municipis de Menorca i suport tècnic als ajuntaments en els tràmits necessaris per a l'aprovació, per part del Govern de les Illes Balears, dels plans d'acció revisats. Els vuit municipis han renovat el conveni de col·laboració per a poder engegar aquesta primera revisió.

Per als municipis que emprenguin el procés de revisió dels Plans d'Acció, els beneficis a esperar rau en recuperar l'impuls de la fase inicial de l'Agenda Local 21 amb l'aprofitament del coneixement acumulat durant els primers anys d'implantació. Això pot permetre que es defineixin projectes de major qualitat i adequació a la realitat municipal, que incideixin positivament en la qualitat de vida actual i futura de la ciutadania, i estimulin la participació ciutadana. Dins dels ajuntaments, aquest procés ha de millorar la integració dels criteris de sostenibilitat, la coordinació i comunicació entre àrees i, en definitiva, la imatge municipal.

La revisió dels Plans d'Acció Ambiental Municipal és un procediment previst en els Plans de Seguiment de les Agendes Locals 21 dels municipis de Menorca aprovats el 2004. En aquests es recomana realitzar una revisió profunda dels PAAM en períodes de 4 anys, que permeti incorporar noves accions al PAAM a partir d'un procés de participació ciutadana que reculli les aportacions dels diferents agents socials i econòmics del municipi, i finalment obrir un procés de valoració que permeti establir les prioritats en la planificació de les accions que configuraran el nou Pla d'Acció Ambiental Municipal.

De la mateixa manera que es va fer per els PAAM originals, els nous Plans d'Acció Ambiental Municipal revisats hauran de seguir la tramitació establerta en el Decret 123/2002, de 4 d'octubre, sobre la implantació de l'Agenda Local 21 als municipis de les Illes Balears:

- Aprovació pel Ple de l'Ajuntament.
- Validació per part del Comitè Insular d'Agenda Local 21, que elevarà informe a la Comissió Permanent de la Comissió Balear de Medi Ambient.
- Ratificació per part de la Comissió Balear de Medi Ambient, que determinarà en el seu cas la necessitat de modificar les inscripcions del municipi en el Registre Balear d'Agendes Locals 21 i a la Xarxa Balear de Sostenibilitat.

L'actualització dels PAAM ha de partir d'una avaluació exhaustiva del nivell d'implantació de cada Pla d'Acció, que és diferent a cada municipi. Cal identificar, a partir d'aquesta avaluació, les principals debilitats i fortaleses del PAAM vigent en quant a tipologia de les accions i àmbit temàtics, organismes intervinents i limitacions competencials i pressupostàries que permetin l'optimització del nou Pla, en termes de factibilitat d'aconseguir els resultats esperats en els terminis establerts.

És necessari també la implicació activa dels càrrecs, tècnics i responsables municipals, que permeti la col·laboració i representació d'actuacions de totes les àrees de l'ajuntament a partir de la idea que l'Agenda Local 21 no és exclusiva l'àrea de medi ambient, sinó que implica el conjunt de la gestió dels Ajuntaments.

La revisió dels Plans d'Acció ha de servir també per:

- Adaptar els objectius i accions dels PAAM a l'evolució legislativa, tècnica, econòmica i social dels aspectes relacionats amb el desenvolupament sostenible. És d'especial rellevància l'adopció dels compromisos d'Aalborg com a reforç de les iniciatives locals i per a donar impuls per a revitalitzar l'Agenda Local 21.
- Adequar el Pla d'Acció a l'evolució de la gestió local de la sostenibilitat.
- Ajustar el Pla en funció del nivell d'implantació de les accions del PAAM vigent per àmbits temàtics.
- Adequar el Pla a l'evolució de l'estat social, ambiental i econòmic del municipi.
- Fomentar la incorporació d'accions dels àmbits temàtics d'actuació menys representats en els PAAM vigents.

Per abordar amb èxit el procés de revisió dels Plans d'Acció caldrà reconsiderar els aspectes bàsics integrals del procediment inicial de disseny del PAAM: definició

tècnica, comunicació municipal i participació ciutadana, per tal d'aconseguir la màxima implicació de tots els actors involucrats en aquest procés.

Els documents resultants d'aquesta primera revisió dels Plans d'Acció Ambiental s'elaboraran en dues fases de treball:

FASE R-I	<ul style="list-style-type: none">▪ Doc 1. Document base per a la revisió▪ Doc 2. Actualització de dades ambientals
FASE R-II	<ul style="list-style-type: none">▪ Doc 3. Pla de Participació▪ Doc 4. Pla d'Actuació 2008-2011▪ Doc 5. Pla de Seguiment

1. Introducció

Aquest document és el primer que conforma la documentació prevista com a resultat de la primera revisió del Pla d'Acció Ambiental Municipal del municipi des Castell.

El *Document base per a la revisió dels Plans d'Acció* és l'eina fonamental per a definir les línies mestres a seguir en el procés de revisió. Es tracta del primer dels cinc documents que conformen el present treball.

S'inicia amb una anàlisi exhaustiva de la situació del PAAM 2004 des Castell, la proposta d'evolució a partir de l'adaptació del PAAM als compromisos d'Aalborg i el procediment de revisió programat amb la metodologia aplicada i el cronograma establert.

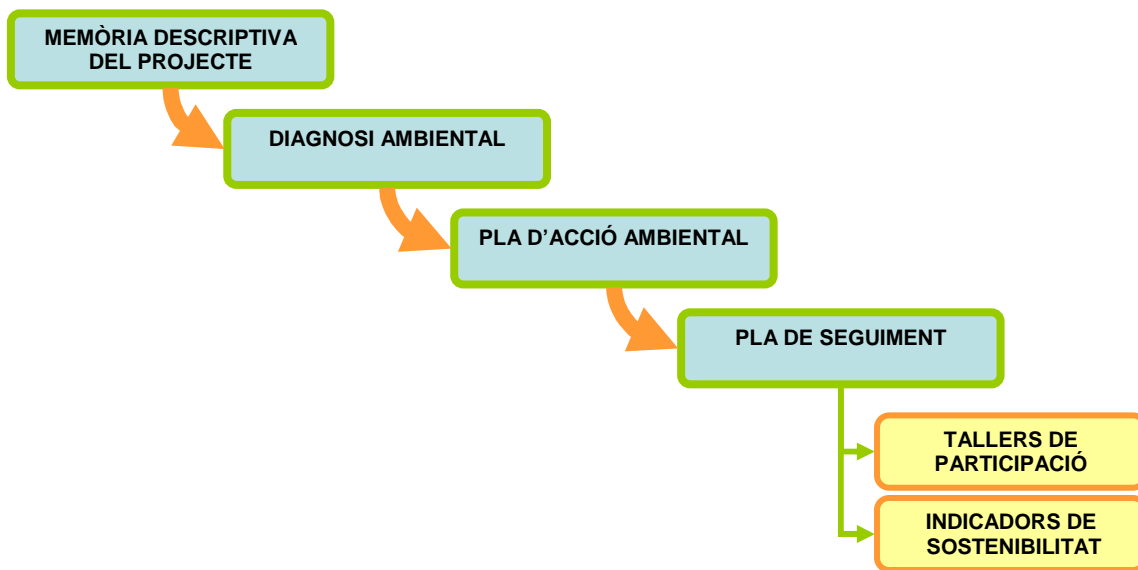
Per altra banda, es dedica un capítol a difondre les directrius dels 10 compromisos d'Aalborg, pilar de la nova estructura del Pla d'Acció Ambiental del municipi des Castell.

2. Anàlisi de situació del PAAM 2004

2.1. Descripció del PAAM 2004

El procés d'agenda Local 21 al municipi des Castell es va engegar amb la firma per part del consistori de la Carta d'Aalborg, en data 18 de setembre de 2001, suposant el compromís d'assolir el principi de desenvolupament sostenible a partir de la posada en marxa de la respectiva Agenda Local 21.

A continuació, el mes de març de 2002 es va iniciar la fase de diagnosi amb l'elaboració de *l'Auditoria Ambiental Municipal*, impulsada des del Consell Insular de Menorca i recolzada pel Govern Balear, que va finalitzar el mes d'octubre de 2003. Aquesta auditoria va constituir la base per al desplegament dels processos d'agenda Local 21 del municipi i la conseqüent redacció del *Pla d'Acció Ambiental*.

Concloua aquesta etapa es van emetre i lliurar a l'Ajuntament els documents següents:

FASE I	
DOCUMENT	DATA
I. Memòria descriptiva	Setembre 2002
II. Diagnosi Ambiental	Octubre 2002
III. Document de síntesi	Octubre 2002
IV. Sistema d'indicadors	Octubre 2002
V. Pla de Seguiment	Octubre 2002
VI. Pla de participació Ciutadana	Octubre 2002
VII. Annexos Tècnics	Octubre 2002

Al mes de juny de 2003 es va iniciar la segona etapa del procés, que va consistir en l'elaboració del Pla d'Acció Ambiental Municipal (PAAM 2004, en endavant). El mes d'octubre de 2004 amb l'avaluació i aprovació del PAAM 2004 resultant aprovat en Ple municipal de data 30 de març de 2004, es va iniciar la fase d'execució.

A continuació i seguint el que disposa el *Decret 123/2002, de 4 d'octubre, sobre la implantació de l'Agenda Local 21 als municipis de les Illes Balears*, un cop aprovat pel Ple municipal, el PAAM 2004 va ser validat pel Comitè Insular d'Agenda Local 21 de Menorca. Aquesta validació es va portar a terme a la reunió celebrada el dia 7 d'abril de 2004.

Posteriorment va ser validat per la Comissió Balear de Medi Ambient i inclòs en el Registre de Balear d'Agendes Locals 21, de la Conselleria de Medi Ambient en data 6 de maig del mateix any.

L'ajuntament a més, es va comprometre a mantenir informat el Comitè Especialitzat dels avanços, retards, nivell d'èxit obtingut per les actuacions realitzades i el grau de compliment dels objectius. Per la seva banda, el respectiu Comitè Especialitzat ha de mantenir informada a la Comissió Balear de Medi Ambient mitjançant un informe sobre les anteriors circumstàncies i la seva incidència sobre el Pla d'Acció.

Els documents resultants d'aquesta segona fase van ser:

FASE II	
DOCUMENT	DATA
VIII. Pla d'Acció Ambiental Municipal	Novembre 2003
IX. Actualització del Pla de Participació Ciutadana	Novembre 2003
X. Actualització del Pla de Seguiment	Novembre 2003

Acabada aquesta segona fase l'Ajuntament va poder iniciar la seva trajectòria en el sentit de fer efectiva la implementació de l'Agenda 21 Local (AL21, en endavant)

El mateix procés d'AL21 contempla també iniciar un **procés de revisió del Pla d'Acció** que ha de incloure un seguit de fases i ser aprovat pels organismes corresponents.

2.1.1. Estructura del PAAM

El Pla d'Acció Ambiental Municipal (PAAM) del municipi des Castell es va dissenyar amb un horitzó de set anys. El PAAM és el document programàtic indispensable per a orientar el municipi cap a un desenvolupament sostenible. Partint de les deficiències detectades mitjançant la Diagnosi Ambiental, i tenint en compte la participació ciutadana, es va elaborar un document que es va estructurar en 7 eixos vertebradors- 8 línies estratègiques d'actuació (LE), 23 programes d'actuacions concrets (PA), 57 subprogrames i un total de 170 accions a portar a terme, valorades i prioritzades.

Formalment, el PAAM s'estructura en tres nivells de concreció creixent:

- **Línies Estratègiques:** grans eixos d'actuació que han de solucionar la problemàtica ambiental detectada en la Diagnosi.
- **Programes d'Actuacions:** conjunt d'accions concretes que comparteixen un mateix objectiu genèric.
- **Subprogrames:** conjunt d'accions concretes que comparteixen un mateix objectiu específic.
- **Accions:** tasques concretes, la realització de les quals no té perquè dependre de l'Ajuntament, i que s'orienten al compliment dels objectius concrets que es marca el Programa al qual pertanyen.

LE	Programes	Subprogrames	Accions	Factors implicats...
LE 1	4	14	34	Urbanisme/Activitats agràries
LE 2	4	6	27	Biodiversitat/Paisatge
LE 3	3	11	39	Mobilitat
LE 4	3	9	24	Aigua
LE 5	2	5	20	Residus
LE 6	3	6	14	Activitats econòmiques
LE 7	2	3	7	Risc ambiental/Activitats econòm.
LE8	2	3	5	Sensibilització ambiental / Participació ciutadana
TOTAL	23	57	170	

L'enunciat de cada LE remarca l'objectiu principal que pretenen assolir les accions que la integren. Cada objectiu principal es desglossa en objectius puntuals, als quals fan referència els programes d'actuacions respectius. A continuació es resumeixen els objectius principals que han inspirat les línies, i es fa esment dels objectius secundaris:

Línea 1. reforçar la posició d'Es Castell en el seu context territorial, incrementant la qualitat urbana i els equipaments, i preservant els espais agraris

Es Castell constitueix un municipi històricament depenent de Maó. Progressivament ha millorat en la seva autonomia, però encara podem considerar que actua coma ciutat-dormitori de Maó i que té moltes carències pel que fa a equipaments. El Pla Territorial Insular dóna l'oportunitat d'engegar polítiques que superin els límits del terme municipal, cosa que permet plantejar de forma conjunta els temes que afectes a Es Castell-Maó-Sant Lluís. D'altra banda les figures de planejament del port de Maó resulten insuficients pel que fa a la gestió d'aquest en relació amb el territori que l'afecta (privatització d'accessos, baixa qualitat de façanes marítimes, etc.) Malgrat que el planejament urbanístic d'Es Castell es caracteritza per la contenció dels fenòmens urbanitzadors, es manté una pressió edificatòria sobre el sòl no urbanitzable. L'estat d'abandonament del camp al municipi és dramàtic, ja que només es cultiva una petita part de tot el sòl aprofitable per a activitats agrícoles, a causa sobretot de la manca d'iniciatives afavorides de l'activitat agrícola i ramadera.

Finalment, i pel que fa al nucli urbà, cal destacar l'existència d'abundant patrimoni històric-militar, ja que això constitueix una oportunitat per reconvertir-lo i donar-li ús públic. Així mateix, esmentem el mal estat de les infraestructures, l'endarreriment de l'execució de les zones verdes i els dèficits en el seu manteniment, el creixement extensiu d'alguns sectors residencials (cases unifamiliars aïllades, cosa que suposa un alt consum de sòl), i una certa dificultat d'accés a l'habitatge per part de la ciutadania d'Es Castell.

Aquesta línia està dividida en quatre programes. El primer (amb 8 accions) es dedica al desenvolupament dels mecanismes de coordinació supralocal, el segon està compost de 5 subprogrames i 11 accions i fa referència a la millora de la qualitat urbanística en el conjunt del municipi, el tercer té 9 accions i es dedica a limitar el consum de sòl i garantir el dret a l'habitatge, i el quart consta de 6 accions i fa referència a la conservació de l'espai i les activitats agràries.

Línea 2. Preservar la biodiversitat i la qualitat del paisatge del municipi i el seu litoral valoritzant els entorns agraris i marins

En el municipi des Castell existeixen diverses àrees considerades d'interès per a la conservació del patrimoni natural i el paisatge, les quals són poques i suposen una porció petita de territori en el conjunt del territori. Prenen importància les figures de protecció per assegurar la conservació del patrimoni natural, així com les mesures per frenar el procés de degradació que pateixen els espais naturals i agrícoles a causa de la pressió urbanitzadora. L'abandonament de les activitats agrícoles i ramaderes que

ha tingut lloc a Es Castell està provocant una pèrdua de la biodiversitat i qualitat del paisatge.

Existeixen problemes de contaminació de les aigües marines i d'afectació de les comunitats litorals i marines a causa principalment de la concentració d'activitats industrials a la costa i de serveis al port de Maó, així com de l'intens tràfic marítim. Finalment, esmentem que la pesca professional i recreativa presenta una certa incidència sobre les poblacions de peixos litorals.

La línia s'estructura en quatre programes que contenen 6 subprogrames i 27 accions. Aquests programes fan referència a reforçar el sistema d'àrees protegides, a preservar la qualitat del paisatge agrari, a incrementar la protecció dels sistemes litorals i marins i a realitzar activitats d'educació i sensibilització en relació al medi natural.

Línea 3. Potenciar els espais per a vianants i bicicletes i el transport públic i reduir molèsties originades pels vehicles

Existeix en el nucli urbà des Castell un model viari força jerarquitzat, fruit de l'origen del poble. Aquest model és apropiat per implantar millores tant en la qualitat urbana com en els fluxos de circulació. D'altra banda, molts dels carrers, funcions i usos segueixen donant el protagonisme als vehicles, protagonisme que en molts casos podria assumir el vianant. El Pla Especial d'Actuació per a l'accessibilitat des Castell efectua propostes en aquest sentit.

El trànsit de vehicles motoritzats provoca una pèrdua de la qualitat de vida perjudicant els altres usuaris de l'espai. Les problemàtiques ambientals més rellevants associades a aquest fet són els impactes sonors molt elevats i l'increment de la contaminació atmosfèrica en carrers estrets. A més, la incidència del vehicle privat es veu agreujada per la manca de desenvolupament d'un transport públic eficaç que integri el servei interurbà urbà. L'oportunitat de millora pel que fa als espais i recorreguts per als vianants i bicicletes és a Es Castell especialment interessant, per la qualitat del paisatge que envolta la ciutat, per les reduïdes distàncies entre el nucli urbà i altres poblacions de la rodalia i per l'existència de molts camins rurals poc utilitzats. Aspectes a resoldre són la necessitat d'anar eliminant les barreres arquitectòniques, la percepció de la manca d'aparcaments dins el poble, i la necessitat de la millor gestió de les zones de càrrega i descàrrega. L'existència d'equipaments a l'altre costat de la Me-2 disminueix la qualitat de vida urbana i provoca una certa inseguretat per als vianants que hi ha d'accedir.

La línia s'estructura en tres programes, amb un total d'11 subprogrames i 39 accions adreçades a potenciar el desplaçament a peu i en bicicleta,

potenciar el transport públic i reduir les molèsties generades pels vehicles motoritzats.

Línea 4. Fomentar l'estalvi d'aigua i evitar la degradació dels recursos hídrics

En els darrers anys el consum d'aigua per càpita havia augmentat per sobre de l'augment de població. El sector domèstic era el principal responsable del consum d'aigua al municipi, amb un 82% del consum d'aigua de la xarxa, i un índex de consum de 187 litres per habitant de dret i dia a l'any 2000. D'altra banda, existeixen a es Castell zones sense connexió a la xarxa de clavegueram, fet que implica cert risc de contaminació dels aqüífers, i que ha motivat l'elaboració d'un pla de protecció especial per aquestes zones.

Per desenvolupar aquesta línia s'han redactat 3 programes, amb 9 subprogrames i un total de 24 accions. Aquests programes van encaminats a augmentar el control dels recursos hídrics, racionalitzant el consum d'aigua als diferents sectors i disminuir el risc de contaminació dels recursos hídrics.

Línea 5. Disminuir la generació de residus en els diferents sectors i optimitzar-ne la gestió

Tot i tenir un índex de generació de residus molt inferior a la mitjana de Menorca, durant els darrers anys s'havia produït un increment progressiu de la generació de residus per habitant a es Castell, arribant als 1,55 kg de residus per habitant de dret i dia a l'any 2001. Cal destacar també l'encara baix percentatge de recuperació de materials al municipi, fet motivat per un cert retard en la implantació de les recollides selectives, per una manca d'accessibilitat als contenidors en alguns punts del municipi i per certs déficits en la sensibilització i participació ciutadana.

Així aquesta línia estratègica es basa en reduir la generació de residus i les mancances detectades en el sistema de recollida i de gestió, proposant també mesures per implicar l'administració local en la gestió dels seus propis residus.

La línia està composta per 2 programes, 5 subprogrames i 19 accions, moltes d'elles directament lligades al Pla Director Sectorial per a la gestió dels Residus de Menorca.

Línea 6. fomenar l'estalvi d'energia i la utilització de fonts energètiques locals, netes i renovables

A es Castell el consum global d'energia havia augmentat en els últims anys, tot i que aquest augment es trobava per sota de l'increment demogràfic. A més, el consum d'energia per habitant de fet i dia era lleugerament inferior a la mitjana de Menorca, i sense una influència marcada del sector turístic en els períodes estivals. Per altra banda, i degut a l'estructura energètica de

l'illa, el municipi pateix una dependència gairebé total de fonts energètiques fòssils malgrat el seu elevat potencial d'aprofitament d'energies renovables.

Els objectius bàsics d'aquesta línia són contenir el consum d'energia i disminuir l'actual dependència de fonts externes, bo i fomentant la utilització de fonts netes i renovables.

La línia consta de 3 programes, 6 subprogrames i un total de 14 accions, moltes d'elles encaminades a augmentar l'aprofitament de fonts netes, renovables i disponibles a nivell local.

Línea 7. Millorar la prevenció i la gestió del risc ambiental i vetllar per l'adequació legal de les activitats econòmiques

L'aprovació del PLATERME (Pla Territorial de Protecció Civil per a l'illa de Menorca) i dels diferents plans especials de les Balears, ha suposat un pas important en la prevenció i lluita front del risc. El sistema de valoració utilitzat en aquest pla atorga un nivell alt de risc d'incendis forestals, incendi o explosió industrial, i també un elevat risc a causa del transport marítim de matèries perilloses a l'illa de Menorca. A es Castell és important destacar el risc de desprendiments a la zona de Fonduco, i la necessitat de definir un pla d'actuacions per fer-hi front.

Quant a les activitats econòmiques, cal optimitzar el control de la seva incidència ambiental, sobretot pel que fa a abocaments d'aigües residuals i gestió de residus, i de la seva adequació legal en matèria ambiental.

Aquesta línia està composta per 2 programes, 3 subprogrames i 7 accions. El primer programa proposa desenvolupar mecanismes per dur a terme una bona gestió del risc ambiental, i el segon incideix en la millora del control de les activitats econòmiques i la disminució de la seva incidència ambiental

Línea 8. Educar en els valors de la sostenibilitat i implicar la població en el desenvolupament de l'Agenda Local 21

El correcte desenvolupament de l'Agenda 21 requereix d'assolir la implicació de la ciutadania i dels agents econòmics locals, ja que es tracta d'un pla d'acció del municipi i pel municipi. Aquesta participació es pot concretar de formes molt diverses, requereix a més d'una tasca continuada d'educació ambiental adaptada als diferents sectors de la comunitat, de forma que l'Agenda 21 esdevingui un procés pedagògic per a la sostenibilitat a llarg termini.

Aquesta línia està composta per 2 programes i 5 accions. El primer programa es pretén donar resposta a la necessitat de garantir l'accés a la informació ambiental i fomentar l'educació en els valors de la sostenibilitat, considerant que la incidència dels nostres estils de vida en relació al

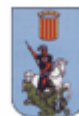
consum, manera de desplaçar-nos, generar i reciclar les deixalles o la implicació en les decisions ambientals del nostre municipi són cabdals per avançar de forma efectiva cap a una societat més sostenible.

En el segon dels seus programes, aquesta línia proposa tot un conjunt d'actuacions per fomentar la participació efectiva de la comunitat local, plantejant mecanismes específics per canalitzar la creació del Fòrum ciutadà.

2.1.2. Accions incloses al PAAM 2004

Les accions que configuren el PAMM 2004 es descriuen en fitxes individuals amb la informació següent:

Nom de l'acció	
Codi	Codi numèric format per quatre dígits, en referència a la línia, al programa, el subprograma i a la pròpia acció respectivament.
Acció	Títol de l'acció.
Línia	Número i títol de la línia estratègica a la què pertany l'acció i que recull l'objectiu general de l'acció.
Programa	Número i títol del programa d'actuació al que pertany l'acció i que recull l'objectiu específic de l'acció.
Subprograma	Número i títol del subprograma d'actuació al que pertany l'acció.
Prioritat	Prioritat de l'acció (Alta, Mitjana, Baixa).
Descripció	Definició i caracterització bàsica de l'acció.
Termini d'execució/implantació	Període màxim en què l'acció s'hauria d'haver realitzat (en cas d'una acció puntual) o implantat. En el cas d'una acció que ha de perdurar en el temps de forma continuada o periòdica). Potser Curt (2004-2005), Mig (2006-2007) o Llarg (2008-2011).
Periodicitat	Freqüència en què l'acció s'ha de realitzar . en els casos en què l'acció s'ha d'executar de forma constant s'indica el terme "continuada".
Responsabilitat de seguiment i/o execució	Entitat responsable de - Entitat/s implicades en l'execució o implantació de l'acció
Directament executable per l'ajuntament	Diferencia aquelles accions que són directament executables per l'ajuntament (total o parcialment), respecte aquelles en les que l'ajuntament exerceix una funció de catalització o sol·licitud d'actuació per part d'entitats supramunicipals o agents econòmics i socials locals.
Tipus d'acció	Estableix la tipologia de les accions segons les categories: Gestió, Educació i Participació, Normativa, Fiscalitat, Inversions, Integració de criteris de sostenibilitat, Plans i Estudis
Cost total estimat (en euros)	Cost total estimat, necessari per executar o implantar l'acció, considerant la suma de la inversió i despesa inicial i el cost de manteniment anual multiplicat pel nombre d'anys d'implantació de l'acció. Expressat en euros.
Finançament	Entitats implicades o que poden estar implicades en el finançament econòmic de l'acció i en determinats casos, percentatge proposat d'aportació respecte el cost estimat de l'acció
Indicadors	Indicador o Indicadors del sistema d'Indicadors de Sostenibilitat, del Pla de Seguiment , relacionat d'una manera directa o indirecta amb l'acció
Supramunicipalitat	Diferencia si l'acció és d'execució municipal o bé requereix o és recomanable plantejar-la en l'àmbit intermunicipal o supramunicipal segons les següents categories: Municipal, Acció comú amb altres ajuntaments, Acció d'execució supramunicipal.

Acció 3.1.2.4

Sensibilitzar els usuaris de les zones de càrrega i descàrrega sobre la conveniència d'utilitzar aquestes zones i la necessitat de respectar els horaris

Linia	3. POTENCIAR ELS ESPAIS PER A VIANANTS I BICICLETES I EL TRANSPORT PÚBLIC I REDUIR MOLÈSTIES ORIGINADES PELS VEHICLES
Programa	3.1 Potenciar el desplaçament a peu i amb bicicleta
SubPrograma	3.1.2 Millorar la gestió de les activitats de càrrega i descàrrega en zones de vianants

Descripció

Realitzar campanyes informatives als diferents col·lectius i empreses que fan ús de les zones de càrrega i descàrrega sobre la conveniència d'utilitzar aquestes zones i la necessitat de respectar els horaris.

	04-05	06-07	08-11	Periodicitat	Prioritat (A/B/C)	Anys
TERMINI	⇒	⇒		Biennal	B	4

Responsabilitat seguiment i/o execució: Entitat Responsable/ Entitats Implicades

Ajuntament (SEC)

Directament executable per l'Ajuntament	Tipus d'acció	
No	Educació, participació i formació	

Cost Total estimat	Euros	MPTES
No inclou les hores necessàries a càrrec dels tècnics municipals	4.000,00	0,7
El cost contempla a títol indicatiu una despesa a efectuar cada any per a l'execució de les campanyes.		

Finançament

Aj. d'Es Castell

Indicadors

A continuació es presenta la relació de les accions que engloba el PAAM 2004 del municipi des Castell:

Línea 1. Reforçar la funció d'Es Castell en el seu context territorial, incrementant la qualitat urbana i dels equipaments, i preservant els espais agraris

Programa 1.1. Desenvolupar mecanismes de coordinació supralocal

Subprograma 1.1.1 Impulsar els instruments de coordinació territorial del PTI

1.1.1.1 Crear una entitat de gestió per aplicar i desenvolupar el PTI

1.1.1.2 Adaptar les figures de planejament local al PTI, coordinant-les amb Maó i Sant Lluís

Subprograma 1.1.2 crear mecanismes de coordinació amb Sant Lluís i Maó

1.1.2.1 Impulsar eines de cooperació i coordinació entre els municipis de Maó, Es Castell i Sant Lluís per gestionar i resoldre aspectes que afectin a la zona de Llevant de Menorca

Subprograma 1.1.3 Millorar i augmentar els equipaments i serveis tenint en compte l'àrea urbana

1.1.3.1 Realitzar un estudi de les necessitats d'ampliació i millora i d'ubicació dels equipaments i serveis del municipi

1.1.3.2 Plantejar en el conjunt del territori de Maó, Sant Lluís i Es Castell els nous equipaments, serveis i infraestructures de caràcter supralocal

Subprograma 1.1.4 Ordenar els espais del port de forma coordinada amb Maó

1.1.4.1 Engagar mecanismes que permetin a Es Castell, Maó i l'Autoritat Portuària aplicar de forma coherent les figures de planejament i ordenació que afectin al Port

1.1.4.2 Desenvolupar conjuntament amb Maó i l'Autoritat Portuària un pla de millora de les riberes i d'ubicació de les activitats al Port

1.1.4.3 Incentivar l'ús del port per part de la població d'una manera sostenible, pública i respectuosa

Programa 1.2. Millorar la qualitat dels espais urbans, del seu equipament i de les seves construccions

Subprograma 1.2.1 Recuperar la façana litoral

1.2.1.1 Redactar un estudi del front litoral d'Es Castell amb propostes per recuperar-lo paisatgísticament

1.2.1.2 Connectar les zones urbanes existents i futures amb la franja litoral perquè aquesta tingui un caràcter públic

Subprograma 1.2.2 Reordenar el nucli antic

1.2.2.1 Impulsar la redacció d'un Pla Especial de Reforma Interior del casc antic d'Es Castell

1.2.2.2 Perseguir la declaració del nucli antic com a Àrea de Rehabilitació Integral (ARI)

Subprograma 1.2.3 Millorar l'obra pública i manteniment dels carrers

1.2.3.1 Reparar i millorar totes les infraestructures públiques en mal estat, posant especial atenció al paisatge urbà dels carrers i espais públics

1.2.3.2 Estudiar la manera de garantir la urbanització de les zones verdes des del propi planejament i la seva gestió

1.2.3.3 Establir una planificació minuciosa de les tasques de manteniment de l'obra pública, complint-la estrictament

Subprograma 1.2.4 Promoure la construcció sostenible

1.2.4.1 Informar a la població i als col·lectius de tècnics sobre els avantatges de la construcció sostenible

1.2.4.2 Incentivar les noves reformes i construccions que es projectin amb criteris de sostenibilitat i bioclimatisme

Subprograma 1.2.5 Valoritzar els elements del patrimoni històric-arquitectònic

1.2.5.1 Recollir i completar els catàlegs existents de patrimoni històric per tenir un document refós de tot l'àmbit municipal

1.2.5.2 Donar ús als edificis de patrimoni històric-militar, fent convergir els interessos i iniciatives del sector públic i privat

Programa 1.3. Limitar el consum de sòl i garantir el dret a l'habitatge

Subprograma 1.3.1 Definir formes de contenció del consum del sòl

1.3.1.1 Definir els límits del creixement urbà en funció dels recursos naturals disponibles

1.3.1.2 Evitar tipologies edificatòries amb elevat consum de sòl, establint densitats de població mínimes per als nous creixements

1.3.1.3 Fixar els perímetres construïts actuals de les urbanitzacions perifèriques i de la costa com a límit del seu creixement

Subprograma 1.3.2 Impulsar la recuperació i rehabilitació d'habitatges

1.3.2.1 Establir un programa d'ajudes econòmiques per a obres de reforma que dotin de condicions d'habitabilitat als habitatges

1.3.2.2 Informar els habitants del municipi sobre els ajuts ja existents per a la rehabilitació d'habitatges

1.3.2.3 Penalitzar econòmicament la possessió d'habitatges no ocupats

1.3.2.4 Adoptar polítiques de foment del lloguer, venda o rehabilitació dels habitatges buits i en mal estat, incorporant noves fórmules de gestió contracte-arrendament

Subprograma 1.3.3 Realitzar polítiques socials de l'habitatge

1.3.3.1 Promoure la construcció d'habitatges de propietat pública i de tipologia diversa que es lloguin a preus assequibles

1.3.3.2 Reservar terrenys per a habitatge social, complint com a mínim amb les disposicions del PTI

Programa 1.4. Conservar les activitats agràries i el sòl on es desenvolupen

Subprograma 1.4.1 Controlar els usos i activitats en sòls no urbanitzable

1.4.1.1 Establir sistemes de vigilància i control que vetllin per l'acompliment de la normativa referent a usos i activitats en sòl no urbanitzable

1.4.1.2 Promoure l'eradicació d'aquelles edificacions, usos i activitats en sòl no urbanitzable que no s'ajustin a la legalitat urbanística

Subprograma 1.4.2 Afavorir el manteniment de les activitats i l'habitatge rural

1.4.2.1 Redactar un Pla Especial de Desenvolupament Agrari per impulsar les activitats pròpies del medi rural i frenar l'especulació en SNU

1.4.2.2 Beneficiar fiscalment aquelles activitats pròpies de l'àmbit rural

1.4.2.3 Promoure l'adquisició de productes agraris locals

1.4.2.4 Donar facilitats per a la millora i manteniment de l'habitatge rural, així com altres

edificacions associades a les explotacions agràries

Línea 2. Preservar la biodiversitat i la qualitat del paisatge del municipi i del seu litoral valoritzant els entorns agraris i marins

Programa 2.1. Reforçar el sistema d'àrees protegides en el marc de la declaració de l'illa Reserva de la Biosfera

Subprograma 2.1.1 Dotar de més recursos els espais naturals protegits

2.1.1.1 Donar suport a la redacció del Pla Especial de Protecció de l'ANEI Me-9

2.1.1.2 Incrementar la vigilància i informació en els espais naturals protegits

Programa 2.2. Preservar la qualitat del paisatge agrari

Subprograma 2.2.1 Mantenir la integritat dels espais agraris

2.2.1.1 Preservar el sòl rústic dels creixements urbanístics i d'infraestructures

2.2.1.2 Incentivar l'activitat agrícola amb pràctiques respectuoses amb l'entorn i valoritzar-la econòmicament i social

2.2.1.3 Impulsar iniciatives del món rural que ajudin a mantenir el paisatge agrari tradicional

Subprograma 2.2.2. Incorporar criteris estètics i de minimització d'impactes visuals en els creixements urbanístics i l'edificació

2.2.2.1 Exigir criteris estètics en noves construccions en el medi rural

2.2.2.2 Planificar el creixement perifèric del poble en coherència amb la tipologia tradicional del nucli

2.2.2.3 Exigir estudis d'impacte paisatgístic i ambiental en els futurs creixements urbanístics i noves infraestructures

2.2.2.4 Mesures correctores paisatgístiques en els equipaments industrials

Programa 2.3. Incrementar la protecció dels sistemes litorals i marins

Subprograma 2.3.1 Controlar les activitats econòmiques i recreatives amb incidència en el medi marí

2.3.1.1 Garantir l'acompliment d'uns criteris bàsics de protecció ambiental i paisatgística en l'aplicació dels instruments d'ordenació que afectin l'àmbit litoral

2.3.1.2 Incentivar les pràctiques artesanals i respectuoses amb el medi marí en l'àmbit de la pesca professional

2.3.1.3 Incrementar els mitjans de control de la pesca recreativa i professional

2.3.1.4 Fer difusió de bones pràctiques en la pesca recreativa i professional

2.3.1.5 Estudiar l'impacte de l'activitat pesquera sobre el medi i definir mesures per corregir-lo o reduir-lo

2.3.1.6 Garantir el compliment de les normes de navegació de les embarcacions i controlar l'abocament de fems de les mateixes

2.3.1.7 Elaborar un estudi que avaluï l'impacte del tràfic marítim sobre les comunitats marines i litorals

2.3.1.8 Controlar la velocitat de les embarcacions al port

2.3.1.9 Regular els usos i atenuar els impactes associats al nou sector d'amarraments al municipi

Programa 2.4. Impulsar l'educació i sensibilització en relació al medi natural i al paisatge

Subprograma 2.4.1 Realitzar activitats d'educació i sensibilització adreçades a la ciutadania en general i a col·lectius específics

- 2.4.1.1 Organitzar i promoure activitats sobre temàtica ambiental adreçades a la ciutadania en general
- 2.4.1.2 Realitzar cursos de formació en matèria de medi ambient aplicada al món agrari per pagesos
- 2.4.1.3 Col·laborar amb els centres de submarinisme en la impartició de normes de comportament respectuós amb el medi marí
- 2.4.1.4 Incrementar les activitats d'educació ambiental adreçades als escolars

Subprograma 2.4.2. Promoure la difusió d'informació tècnica ambiental

- 2.4.2.1 Col·laborar amb els hotels i agències de viatges en la realització de campanyes informatives de respecte al medi natural per a turistes
- 2.4.2.2 Realitzar campanyes informatives per al coneixement i respecte del medi natural adreçades a la població local
- 2.4.2.3 Potenciar les publicacions d'obres escrites o audiovisuals sobre temes de medi natural

Línea 3. Potenciar els espais per a vianants i bicicletes i el transport públic i reduir molèsties originades pels vehicles

Programa 3.1. Potenciar el desplaçament a peu i en bicicleta

Subprograma 3.1.1 Crear una xarxa de carrers favorables al desplaçament a peu i en bicicleta

- 3.1.1.1 Incrementar els carrers de prioritat per als vianants
- 3.1.1.2 Establir xarxa carrers segurs i còmodes que relligui el centre amb els barris.
- 3.1.1.3 Garantir qualitat urbana en la millora d'accessibilitat dels vianants a Me-2
- 3.1.1.4 Crear xarxa de carrers arbrats i espais verds que afavoreixi desplaçament a peu
- 3.1.1.5 Crear itineraris per vianants i bicicletes, recuperar camins rurals, que enllacin nuclis urbans, coordinadament amb Maó i Sant Lluís
- 3.1.1.6 Dotar la xarxa viària i els espais públics per afavorir l'ús de bicicleta
- 3.1.1.7 Redactar, aprovar i executar un pla d'eliminació de barreres arquitectòniques tant a xarxa viària com a edificis públics
- 3.1.1.8 Millorar control del compliment de normativa d'accessibilitat en edificis de nova creació
- 3.1.1.9 Incrementar la informació dels tècnics municipals sobre accessibilitat i eliminació de barreres arquitectòniques

Subprograma 3.1.2 Millorar la gestió de les activitats de càrrega i descàrrega en zones de vianants

- 3.1.2.1 Millorar adequació dels horaris de càrrega i descàrrega a Cales Fonts i zones properes del litoral
- 3.1.2.2 Ampliar les àrees de càrrega i descàrrega de Cales Fonts per poder fer front a l'increment d'equipaments en aquesta zona
- 3.1.2.3 Incrementar el control del compliment de les normes en les zones de càrrega i descàrrega
- 3.1.2.4 Sensibilitzar els usuaris de les zones de càrrega i descàrrega sobre la conveniència d'utilitzar aquestes zones i la necessitat de respectar els horaris

Subprograma 3.1.3 Plantejar la ubicació dels aparcaments d'acord amb l'ordenació de funcions dels vials

- 3.1.3.1 Realitzar un estudi detallat de la necessitat actual i futura d'aparcament de vehicles al viari

de la població, fent atenció a la demanda d'aparcament dels minusvàlids
3.1.3.2 Limitar l'ocupació de l'espai públic per part dels vehicles de lloguer

Subprograma 3.1.4 Afavorir nous hàbits en la mobilitat a peu i en bicicleta

3.1.4.1 Impulsar campanyes a favor de la mobilitat a peu i amb bicicleta.
3.1.4.2 Implantar l'ús exemplificador de la bicicleta en les tasques dels serveis municipals
3.1.4.3 Campanyes adreçades als turistes per afavorir desplaçaments a peu i bicicleta
3.1.4.4 Afavorir i promocionar, des de les administracions, un tipus de turisme afí als hàbits de mobilitat a peu i en bicicleta

Programa 3.2. Potenciar el transport públic

Subprograma 3.2.1 Millorar els serveis interurbans

3.2.1.1 Ampliar l'oferta dels itineraris de transport públic
3.2.1.2 Millorar la informació sobre els diferents serveis de transport públic adreçada als diversos col·lectius d'usuaris
3.2.1.3 Modernitzar la flota existent de vehicles de transport públic
3.2.1.4 Política tarifes afavoreixi transport públic per part de col·lectius

Subprograma 3.2.2 Millorar la imatge del servei del transport públic

3.2.2.1 Senyalitzar i equipar les parades de transport públic de manera que es faciliti i potenciï l'ús del transport públic
3.2.2.2 Millorar la imatge del servei de transport públic

Subprograma 3.2.3 Plantejar la reubicació de parades

3.2.3.1 Ubicar les parades d'autobusos de transport públic a la Me-2, fora dels estrets carrers del poble
3.2.3.2 Plantejar una parada d'autobusos turístics a la Me-2, amb accés als hotels del litoral a peu o en vehicles més petits

Programa 3.3. Reduir les molèsties generades per vehicles motoritzats

Subprograma 3.3.1 Educar per canviar hàbits en la conducció i reduir els sorolls emesos pels vehicles

3.3.1.1 Reduir conducció brusca i agressiva, mitjançant actuacions informatives i de control
3.3.1.2 Millorar el compliment de les normes sobre límit de velocitat
3.3.1.3 Informar els usuaris dels vehicles de lloguer sobre els llocs d'aparcament d'Es Castell

Subprograma 3.3.2 Impulsar el bon manteniment dels vehicles i el compliment de la normativa sobre soroll

3.3.2.1 Impulsar el bon manteniment dels vehicles municipals com a element exemplificador
3.3.2.2 Impulsar el bon manteniment dels vehicles per part dels ciutadans
3.3.2.3 Incloure en els plecs de contractació la necessitat de complir la normativa sobre soroll per part dels vehicles dels concessionaris
3.3.2.4 Informar sobre el soroll de les motocicletes i controlar el compliment de la normativa
3.3.2.5 Implantar el pas obligatori per l'ITV dels ciclomotors del municipi

Subprograma 3.3.3 Promoure el respecte als vianants

3.3.3.1 Promoure el respecte als passos de zebra
3.3.3.2 Fer complir la disciplina en l'aparcament i especialment als passos zebra

Subprograma 3.3.4 Educar en els bons hàbits en la mobilitat

3.3.4.1 Realitzar campanyes adreçades a la ciutadania per incrementar l'educació vial i promoure bons hàbits en la mobilitat

3.3.4.2 Activitats d'educació vial i de bons hàbits en la mobilitat adreçades a escolars

Línea 4. Fomentar l'estalvi d'aigua i evitar la degradació dels recursos hídrics

Programa 4.1. Millorar el control i la gestió dels recursos hídrics del municipi

Subprograma 4.1.1. Augmentar el control de l'estat i l'evolució dels recursos hídrics

4.1.1.1 Determinar periòdicament l'evolució dels nivells piezomètrics i de la qualitat de les aigües subterrànies

4.1.1.2 Sol·licitar a la DGRH la realització d'un inventari dels pous del municipi

Subprograma 4.1.2 Impulsar una gestió integrada dels recursos hídrics del municipi i de l'illa

4.1.2.1 Pressionar per la creació d'un organisme insular de gestió de l'aigua

4.1.2.2 Desenvolupar a nivell insular un programa de gestió integrada dels recursos hídrics amb suport de Sistemes d'Informació Geogràfica (SIG)

4.1.2.3 Desenvolupar a nivell insular la realització d'un estudi hidrogeològic que determini la capacitat dels aqüífers

Programa 4.2. Racionalitzar el consum d'aigua als diferents sectors

Subprograma 4.2.1 Millorar la xarxa de subministrament d'aigua

4.2.1.1 Finalitzar la connexió a la xarxa de subministrament d'aigua potable d'aquells nuclis que es troben desconnectats

4.2.1.2 Continuar amb les actuacions de manteniment i millora de la xarxa actualment planificades

4.2.1.3 Mantenir l'actual sistema d'identificació de pèrdues de xarxa

Subprograma 4.2.2 Optimitzar el consum d'aigua en l'administració local

4.2.2.1 Formar en matèria de bones pràctiques per a l'estalvi d'aigua el personal que treballa en neteja viària i verd urbà

4.2.2.2 Instal·lar comptadors d'aigua fixos i/o mòbils en els principals punts de consum i fer-ne el seguiment

4.2.2.3 Elaborar un pla de millores en els sistemes de neteja viària i reg del verd urbà adreçades a l'estalvi d'aigua

4.2.2.4 Implantar criteris i sistemes que permetin l'estalvi d'aigua a les instal·lacions de major consum

Subprograma 4.2.3 Promoure la disminució del consum d'aigua del sector turístic

4.2.3.1 Finalitzar l'elaboració del Pla de Gestió de la Demanda i aplicar-lo

4.2.3.2 Desenvolupar campanyes que promoguin l'estalvi d'aigua a les llars

4.2.3.3 Augmentar les variacions en els trams tarifaris del rebut de l'aigua per tal de fomentar-ne l'estalvi

4.2.3.4 Incloure mesures d'estalvi d'aigua en el planejament urbanístic

4.2.3.5 Incrementar la regulació del consum d'aigua a les embarcacions del port

4.2.3.6 Desenvolupar campanyes de sensibilització específiques per a l'estalvi d'aigua a les embarcacions del port

Subprograma 4.2.4 Optimitzar el consum d'aigua en agricultura

4.2.4.1 Fomentar mecanismes per a la millora de l'eficiència en l'ús de l'aigua al sector agrícola

4.2.4.2 Fomentar la integració dels agricultors a la comunitat de regants

Subprograma 4.2.5 Ampliar el nivell de reutilització de les aigües depurades

4.2.5.1 Executar les mesures necessàries per a incrementar el percentatge de reutilització de les aigües depurades

Programa 4.3. Disminuir el risc de contaminació als recursos hídrics

Subprograma 4.3.1 Millorar el control dels abocaments d'aigües residuals

4.3.1.1 Definir un sistema de control de les fosses sèptiques de Binissaida i de Trebalúger

4.3.1.2 Fomentar el seguiment i control de les aigües residuals industrials en origen

Subprograma 4.3.2 Invertir en la millora del sistema del clavegueram

4.3.2.1 Finalitzar la redacció del Pla Director del Clavegueram i aplicar

Línea 5. Disminuir la generació de residus en els diferents sectors i optimitzar-ne la gestió

Programa 5.1. Minimitzar la generació de residus en els diferents sectors de l'activitat

Subprograma 5.1.1. Augmentar la implicació dels diferents sectors en la minimització de residus

5.1.1.1 Desenvolupar campanyes continuades per a reduir la generació de residus

5.1.1.2 Implantar mesures fiscals i/o normatives que fomentin la reducció de residus en els diferents sectors d'activitat

5.1.1.3 Introduir criteris de minimització de residus a l'administració local

5.1.1.4 Establir mecanismes d'assessorament als grans generadors en minimització de residus

Programa 5.2. Optimitzar la gestió dels residus

Subprograma 5.2.1. Fomentar la implicació de la ciutadania i dels diferents sectors d'activitat en la correcta gestió dels residus

5.2.1.1 Mantenir campanyes continuades per incrementar els nivells de recollida selectiva i a millorar la utilització de les àrees d'aportació

5.2.1.2 Mantenir i incrementar les campanyes específiques als grans generadors per implicar-los en la recollida porta a porta

5.2.1.3 Desenvolupar mitjans per eradicar els abocaments incontrolats de runes i altres residus

Subprograma 5.2.2. Introduir millores en el sistema de recollida de les diferents fraccions de residus domiciliaris

5.2.2.1 Optimitzar i millorar la ubicació dels contenidors i el disseny de les àrees d'aportació

5.2.2.2 Millorar el servei de recollida porta a porta del nucli urbà de manera que s'aconsegueixi més acceptació per part dels ciutadans

5.2.2.3 Adquirir un sistema informàtic (SIG) que permeti optimitzar la distribució dels diferents tipus de contenidor i les freqüències de recollida

5.2.2.4 Col·laborar amb el Consorci de residus en el desenvolupament de les mesures previstes en el PDSGRM per a la correcta gestió i valorització dels residus

5.2.2.5 Incrementar el nombre de papereres del municipi

5.2.2.6 Desenvolupar normativa que exigeixi la inclusió d'habitacles per a la recollida de residus a les noves edificacions

Subprograma 5.2.3 Incrementar el control sobre la gestió dels residus industrials

5.2.3.1 Definir un sistema de comunicació anual amb el Consell Insular i el Govern Balear que permeti identificar els productors de residus perillosos i la gestió d'aquests residus

5.2.3.2 Desenvolupar mesures que promoguin la correcta gestió dels residus industrials

Subprograma 5.2.4. Millorar la gestió d'altres residus o subproductes

5.2.4.1 Pressionar al Consorci de Residus per que s'acceleri la construcció de la deixalleria, i la gestió i tractament dels residus perillosos

5.2.4.2 Elaborar una Ordenança Municipal de gestió de runes i residus de la construcció

5.2.4.3 Mantenir i millorar l'actual sistema de recollida de residus voluminosos, fomentant els mecanismes de valorització

5.2.4.4 Implantar un sistema de recollida i reutilització específica de restes vegetals

5.2.4.5 Pressionar per que els fangs de depuradora rebin tractament abans de la seva valorització agrícola

Línea 6. Fomentar l'estalvi d'energia i la utilització de fonts energètiques locals, netes i renovables

Programa 6.1. Fomentar la utilització de fonts energètiques renovables, netes i disponibles a nivell local

Subprograma 6.1.1. Incrementar l'aprofitament de l'elevat potencial d'energia solar del municipi

6.1.1.1 Elaborar una ordenança municipal per a l'aprofitament de l'energia solar per ACS

6.1.1.2 Implantar de sistemes d'aprofitament de l'energia solar a les instal·lacions municipals

6.1.1.3 Canalitzar les gestions oportunes per tal d'abaratir costos i cercar ajuts a la instal·lació d'equips d'aprofitament de l'energia solar

6.1.1.4 Promoure la instal·lació de centrals fotovoltaïques que alimentin la xarxa elèctrica de l'illa

Subprograma 6.1.2. Fomentar la utilització d'altres fonts energètiques netes i renovables

6.1.2.1 Sol·licitar a l'Agència d'Energia la realització d'un pla d'aprofitament d'altres energies renovables disponibles al municipi, amb especial atenció a l'eòlica

6.1.2.2 Promoure la utilització i la disponibilitat de biocombustibles

6.1.2.3 Incentivar l'aprofitament d'altres energies renovables als habitatges

Programa 6.2. Racionalitzar el consum i l'eficiència energètica a l'administració local

Subprograma 6.2.1. Optimitzar el consum energètic en l'enllumenat públic

6.2.1.1 Completar l'aplicació de les mesures proposades a l'auditoria de l'enllumenat públic

6.2.1.2 Elaborar una ordenança municipal d'estalvi energètic i control de la contaminació lumínica en l'enllumenat exterior

Subprograma 6.2.2. Racionalitzar el consum i l'eficiència energètica a les instal·lacions i equipaments industrials

6.2.2.1 Implantar un sistema de gestió i comptabilitat energètica municipal

6.2.2.2 Formar en matèria de gestió energètica el personal municipal amb responsabilitats en aquest aspecte

6.2.2.3 Incorporar criteris d'eficiència energètica i d'arquitectura bioclimàtica a les instal·lacions municipals

Programa 6.3. Fomentar l'estalvi i l'eficiència energètica en els diferents sectors del municipi

Subprograma 6.3.1. Augmentar la implicació dels diferents sectors en l'estalvi energètic

6.3.1.1 Fomentar la implantació de sistemes d'estalvi i eficiència energètica

Subprograma 6.3.2. Desenvolupar mecanismes normatius que fomentin l'eficiència energètica

6.3.2.1 Incorporar criteris d'estalvi i eficiència energètica en les ordenances d'edificació

Línea 7. Millorar la prevenció i l'adequació del risc ambiental i vetllar per l'adequació legal de les activitat econòmiques

Programa 7.1. Desenvolupar els mecanismes necessaris per dur a terme una bona gestió del risc ambiental

Subprograma 7.1.1. Implantar les mesures establertes en la normativa bàsica de prevenció de riscos, en coordinació amb altres administracions implicades

7.1.1.1 Definir un pla d'actuacions per a solucionar els problemes de despreniments a la zona de Fonduco

7.1.1.2 Desenvolupar les mesures previstes en el PLATERME per fer front als riscos que poden afectar al municipi, amb especial atenció al risc d'incendi industrial

7.1.1.3 Identificar els edificis municipals que requereixen Pla d'Autoprotecció i elaborar-los

Programa 7.2. Disminuir la incidència ambiental de les activitats econòmiques

Subprograma 7.2.1. Vetllar per l'adequació legal de les activitats amb incidència ambiental

7.2.1.1 Implantar una eina informàtica que permeti dur a terme un control eficaç de l'adequació legal de les activitats econòmiques del

7.2.1.2 Establir mecanismes de comunicació periòdics amb el Consell Insular i el Govern Balear que permetin detectar activitats amb deficiències d'adequació a la normativa mediambiental vigent

Subprograma 7.2.2. Promoure la millora del comportament ambiental de les activitats

7.2.2.1 Fomentar la implantació de sistemes de gestió ambiental i ecoetiquetes a les activitats

7.2.2.2 Fomentar la millora del comportament ambiental de les explotacions agràries (agricultura ecològica, producció integrada, etc.)

Línea 8. Educar en els valors de la sostenibilitat i implicar a la població en el desenvolupament de l'Agenda local 21

Programa 8.1. Impulsar l'educació per a la sostenibilitat i la comunicació ambiental

Subprograma 8.1.1. Afavorir l'accés a la informació ambiental a la població

8.1.1.1 Elaborar i difondre anualment el càlcul del Sistema d'Indicadors de Sostenibilitat d'Es Castell

8.1.1.2 Mantenir la pàgina web de l'Agenda Local 21 d'Es Castell

Subprograma 8.1.2. Fomentar l'educació per a la sostenibilitat en els centres educatius

8.1.2.1 Crear una Comissió d'Ambientalització curricular per als centres educatius municipals

Programa 8.2. Implicar a la població en el desenvolupament de l'Agenda Local 21

Subprograma 8.2.1. Difondre l'Agenda 21 al conjunt de la població

8.2.1.1 Elaborar un document divulgatiu de l'Agenda 21 Local d'Es Castell

Subprograma 8.2.2. Potenciar els mecanismes de participació de la població en el marc de l'Agenda Local 21

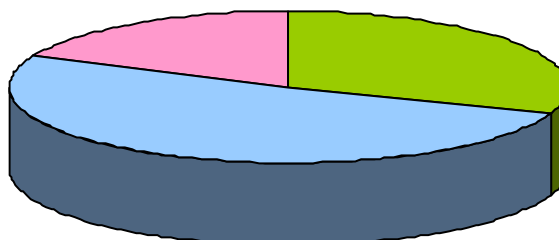
8.2.2.1 Dinamitzar el Fòrum Ciutadà com a òrgan de participació ciutadana impulsor de l'Agenda 21

2.2. Grau d'avanç del PAAM

2.2. Grau d'avanç del PAAM a abril de 2007

El grau d'avanç de la implantació del PAAM es valora anualment segons el nombre d'accions finalitzades o en execució. A data 30 d'abril de 2007, la situació reportada per l'Ajuntament era la següent:

Accions	Situació a 30/04/2007	
Acabades	52	31%
En execució	87	51%
Pendents	31	18%
Eliminades	0	0%

ACCIONS ACABADES

Línea 1. Reforçar el context territorial, qualitat urbana i preservar els espais agraris

Acció: 1.2.5.2 Donar ús als edificis de patrimoni històric-militar, fent convergir els interessos i iniciatives del sector públic i privat

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 1.3.1.1 Definir els límits del creixement urbà en funció dels recursos naturals disponibles

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 1.3.1.2 Evitar tipologies edificatòries amb elevat consum de sòl, establint densitats de població mínimes per als nous creixements

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 1.3.1.3 Fixar els perímetres construïts actuals de les urbanitzacions perifèriques i de la costa com a límit del seu creixement

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 1.3.2.1 Establir un programa d'ajudes econòmiques per a obres de reforma que dotin de condicions d'habitabilitat als habitatges

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 1.3.2.2 Informar els habitants del municipi sobre els ajuts ja existents per a la rehabilitació d'habitatges

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 1.3.3.2 Reservar terrenys per a habitatge social, complint com a mínim amb les disposicions del PTI

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 1.4.1.1 Establir sistemes de vigilància i control que vetllin per l'acompliment de la normativa referent a usos i activitats en sòl no urbanitzable

Projectes:

Cost:

Finançament:

Línea 2. Preservar la biodiversitat i la qualitat del paisatge del municipi i del seu litoral valoritzant els entorns agraris i marins

Acció: 2.2.1.1 Preservar el sòl rústic dels creixements urbanístics i d'infraestructures

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 2.2.2.2 Planificar el creixement perifèric del poble en coherència amb la tipologia tradicional del nucli

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 2.2.2.3 Exigir estudis d'impacte paisatgístic i ambiental en els futurs creixements urbanístics i noves infraestructures

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 2.2.2.4 Mesures correctores paisatgístiques en els equipaments industrials

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 2.4.1.4 Incrementar les activitats d'educació ambiental adreçades als escolars

Projectes:

Cost:

Finançament:

Línea 3. Potenciar els espais per a vianants i bicicletes i el transport públic i reduir molèsties originades pels vehicles

Acció: 3.1.1.3 Garantir qualitat urbana en la millora d'accessibilitat dels vianants a Me-2

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 3.1.1.9 Incrementar la informació dels tècnics municipals sobre accessibilitat i eliminació de barreres arquitectòniques

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 3.1.2.1 Millorar adequació dels horaris de càrrega i descàrrega a Cales Fonts i zones properes del litoral

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 3.1.2.2 Ampliar les àrees de càrrega i descàrrega de Cales Fonts per poder fer front a l'increment d'equipaments en aquesta zona

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 3.1.2.3 Incrementar el control de normes en les zones de càrrega i descàrrega

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 3.1.2.4 Sensibilitzar els usuaris de les zones de càrrega i descàrrega sobre la conveniència d'utilitzar aquestes zones i la necessitat de respectar els horaris

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 3.1.3.1 Realitzar un estudi detallat de la necessitat actual i futura d'aparcament de vehicles al viari de la població, fent atenció a la demanda d'aparcament dels minusvàlids

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 3.1.4.4 Afavorir i promocionar, des de les administracions, un tipus de turisme afí als hàbits de mobilitat a peu i en bicicleta

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 3.2.2.1 Senyalitzar i equipar les parades de transport públic de manera que es faciliti i potenciï l'ús del transport públic

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 3.2.2.2 Millorar la imatge del servei de transport públic

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 3.3.2.2 Impulsar el bon manteniment dels vehicles per part dels ciutadans

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 3.3.2.4 Informar sobre el soroll de les motocicletes i controlar el compliment de la normativa

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 3.3.3.1 Promoure el respecte als passos de zebra

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 3.3.3.2 Fer complir la disciplina en l'aparcament i especialment als passos zebra

Projectes:

Cost:

Finançament:

Línea 4. Fomentar l'estalvi d'aigua i evitar la degradació dels recursos hídrics

Acció: 4.1.1.2 Sol·licitar a la DGRH la realització d'un inventari dels pous del municipi

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 4.1.2.2 Desenvolupar a nivell insular un programa de gestió integrada dels recursos hídrics amb suport de Sistemes d'Informació Geogràfica (SIG)

Projectes: DG Recursos Hídrics, ho fa periòdicament, i al Consell Insular tenim la informació

Cost:

Finançament:

Acció: 4.2.1.3 Mantenir l'actual sistema d'identificació de pèrdues de xarxa

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 4.2.2.1 Formar en matèria de bones pràctiques per a l'estalvi d'aigua el personal que treballa en neteja viària i verd urbà

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 4.2.2.2 Instal·lar comptadors d'aigua fixos i/o mòbils en els principals punts de consum i fer-ne el seguiment

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 4.2.3.4 Incloure mesures d'estalvi d'aigua en el planejament urbanístic

Projectes:

Cost:

Finançament:

Línea 5. Disminuir la generació de residus en els diferents sectors i optimitzar-ne la gestió

Acció: 5.1.1.4 Establir mecanismes d'assessorament als grans generadors en minimització de residus

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 5.2.1.3 Desenvolupar mitjans per eradicar els abocaments incontrolats de runes i altres residus

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 5.2.2.1 Optimitzar i millorar la ubicació dels contenidors i el disseny de les àrees d'aportació

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 5.2.2.2 Millorar el servei de recollida porta a porta del nucli urbà de manera que s'aconsegueixi més acceptació per part dels ciutadans

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 5.2.2.3 Adquirir un sistema informàtic (SIG) que permeti optimitzar la distribució dels diferents tipus de contenidor i les freqüències de recollida

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 5.2.2.4 Col·laborar amb el Consorci de residus en el desenvolupament de les mesures previstes en el PDSGRM per a la correcta gestió i valorització dels residus

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 5.2.3.1 Definir un sistema de comunicació anual amb el Consell Insular i el Govern Balear que permeti identificar els productors de residus perillosos i la gestió d'aquests residus

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 5.2.3.2 Desenvolupar mesures que promoguin la correcta gestió dels residus industrials

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 5.2.4.3 Mantenir i millorar l'actual sistema de recollida de residus voluminosos, fomentant els mecanismes de valorització

Projectes:

Cost:

Finançament:

Línea 6. Fomentar l'estalvi d'energia i la utilització de fonts energètiques locals, netes i renovables

Acció: 6.2.2.1 Implantar un sistema de gestió i comptabilitat energètica municipal

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 6.2.2.2 Formar en matèria de gestió energètica el personal municipal amb responsabilitats en aquest aspecte

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 6.3.1.1 Fomentar la implantació de sistemes d'estalvi i eficiència energètica

Projectes:

Cost:

Finançament:

Línea 7. Millorar la prevenció i la gestió del risc ambiental i vetllar per l'adequació legal de les activitats econòmiques

Acció: 7.1.1.1 Definir un pla d'actuacions per a solucionar els problemes de despreniments a la zona de Fonduco

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 7.2.1.1 Implantar una eina informàtica que permeti dur a terme un control eficaç de l'adequació legal de les activitats econòmiques del municipi

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 7.2.1.2 Establir mecanismes de comunicació periòdics amb el Consell Insular i el Govern Balear que permetin detectar activitats amb deficiències d'adequació a la normativa mediambiental vigent

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 7.2.2.1 Fomentar la implantació de sistemes de gestió ambiental i ecoetiquetes a les activitats

Projectes:

Cost:

Finançament:

Línea 8. Educar en els valors de la sostenibilitat i implicar a la població en el desenvolupament de l'Agenda Local 21

Acció: 8.1.1.1 Elaborar i difondre anualment el càlcul del Sistema d'Indicadors de Sostenibilitat d'Es Castell

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 8.2.1.1 Elaborar un document divulgatiu de l'Agenda 21 Local d'Es Castell

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 8.2.2.1 Dinamitzar el Fòrum Ciutadà com a òrgan de participació ciutadana impulsor de l'Agenda 21

Projectes:

Cost:

Finançament:

ACCIONS EN EXECUCIÓ

Línea 1. Reforçar el context territorial, qualitat urbana i preservar els espais agraris

Acció: 1.1.1.2 Adaptar les figures de planejament local al PTI, coordinant-les amb Maó i Sant Lluís

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 1.1.2.1 Impulsar eines de cooperació i coordinació entre els municipis de Maó, Es Castell i Sant Lluís per gestionar i resoldre aspectes que afectin a la zona de Llevant de Menorca

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 1.1.3.1 Realitzar un estudi de les necessitats d'ampliació i millora i d'ubicació dels equipaments i serveis del municipi

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 1.1.3.2 Plantejar en el conjunt del territori de Maó, Sant Lluís i Es Castell els nous equipaments, serveis i infraestructures de caràcter supralocal

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 1.1.4.1 Engegar mecanismes que permetin a Es Castell, Maó i l'Autoritat Portuària aplicar de forma coherent les figures de planejament i ordenació que afectin al Port

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 1.1.4.2 Desenvolupar conjuntament amb Maó i l'Autoritat Portuària un pla de millora de les riberes i d'ubicació de les activitats al Port

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 1.1.4.3 Incentivar l'ús del port per part de la població d'una manera sostenible, pública i respectuosa

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 1.2.1.1 Redactar un estudi del front litoral d'Es Castell amb propostes per recuperar-lo paisatgísticament

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 1.2.1.2 Connectar les zones urbanes existents i futures amb la franja litoral perquè aquesta tingui un caràcter públic

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 1.2.2.1 Impulsar la redacció d'un Pla Especial de Reforma Interior del casc antic d'Es Castell

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 1.2.2.2 Perseguir la declaració del nucli antic com a Àrea de Rehabilitació Integral (ARI)

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 1.2.3.1 Reparar i millorar totes les infraestructures públiques en mal estat, posant especial atenció al paisatge urbà dels carrers i espais públics

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 1.2.3.2 Estudiar la manera de garantir la urbanització de les zones verdes des del propi planejament i la seva gestió

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 1.2.3.3 Establir una planificació minuciosa de les tasques de manteniment de l'obra pública, complint-la estrictament

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 1.2.4.1 Informar a la població i als col·lectius de tècnics sobre els avantatges de la construcció sostenible

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 1.2.5.1 Recollir i completar els catàlegs existents de patrimoni històric per tenir un document refós de tot l'àmbit municipal

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 1.3.2.4 Adoptar polítiques de foment del lloguer, venda o rehabilitació dels habitatges buits i en mal estat, incorporant noves fórmules de gestió contracte-arrendament

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 1.3.3.1 Promoure la construcció d'habitatges de propietat pública i de tipologia diversa que es lloguin a preus assequibles

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 1.4.1.2 Promoure l'eradicació d'aquelles edificacions, usos i activitats en sòl no urbanitzable que no s'ajustin a la legalitat urbanística

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 1.4.2.3 Promoure l'adquisició de productes agraris locals

Projectes:

Cost:

Finançament:

Línea 2. Preservar la biodiversitat i la qualitat del paisatge del municipi i del seu litoral valoritzant els entorns agraris i marins

Acció: 2.1.1.1 Donar suport a la redacció del Pla Especial de Protecció de l'ANEI Me-9

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 2.1.1.2 Incrementar la vigilància i informació en els espais naturals protegits

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 2.2.1.2 Incentivar l'activitat agrícola amb pràctiques respectuoses amb l'entorn i valoritzar-la econòmicament i social

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 2.2.1.5 Regular i impulsar mesures correctores ambientals i paisatgístiques en relació a la implantació d'hivernacles al municipi

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 2.3.1.1 Garantir l'acompliment d'uns criteris bàsics de protecció ambiental i paisatgística en l'aplicació dels instruments d'ordenació que afectin l'àmbit litoral

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 2.3.1.4 Fer difusió de bones pràctiques en la pesca recreativa i professional

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 2.4.1.1 Organitzar i promoure activitats sobre temàtica ambiental adreçades a la ciutadania en general

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 2.4.1.3 Col·laborar amb els centres de submarinisme en la impartició de normes de comportament respectuosos amb el medi marí

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 2.4.2.1 Col·laborar amb els hotels i agències de viatges en la realització de campanyes informatives de respecte al medi natural per a turistes

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 2.4.2.2 Realitzar campanyes informatives per al coneixement i respecte del medi natural adreçades a la població local

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 2.4.2.3 Potenciar les publicacions d'obres escrites o audiovisuals sobre temes de medi natural

Projectes:

Cost:

Finançament:

Línea 3. Potenciar els espais per a vianants i bicicletes i el transport públic i reduir molèsties originades pels vehicles

Acció: 3.1.1.1 Incrementar els carrers de prioritat per als vianants

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 3.1.1.2 Establir xarxa carrers segurs i còmodes que relligui el centre amb els barris.

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 3.1.1.4 Crear xarxa de carrers arbrats i espais verds que afavoreixi desplaçament a peu

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 3.1.1.5 Crear itineraris per vianants i bicicletes, recuperar camins rurals, que enllacin nuclis urbans, coordinadament amb Maó i Sant Lluís

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 3.1.1.6 Dotar la xarxa viària i els espais públics per afavorir l'ús de bicicleta

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 3.1.1.7 Redactar, aprovar i executar un pla d'eliminació de barreres arquitectòniques tant a xarxa viària com a edificis públics

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 3.1.1.8 Millorar control del compliment de normativa d'accessibilitat en edificis de nova creació

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 3.1.4.1 Impulsar campanyes a favor de la mobilitat a peu i amb bicicleta.

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 3.2.1.1 Ampliar l'oferta dels itineraris de transport públic

Projectes:

Cost:

Finançament:

- Acció:** 3.2.1.2 Millorar la informació sobre els diferents serveis de transport públic adreçada als diversos col·lectius d'usuaris
- Projectes:**
- Cost:**
- Finançament:**
-
- Acció:** 3.2.1.4 Política tarifes afavoreixi transport públic per part de col·lectius
- Projectes:**
- Cost:**
- Finançament:**
-
- Acció:** 3.2.3.1 Ubicar les parades d'autobusos de transport públic a la Me-2, fora dels estrets carrers del poble
- Projectes:**
- Cost:**
- Finançament:**
-
- Acció:** 3.3.1.1 Reduir conducció brusca i agressiva, mitjançant actuacions informatives i de control
- Projectes:**
- Cost:**
- Finançament:**
-
- Acció:** 3.3.1.2 Millorar el compliment de les normes sobre límit de velocitat
- Projectes:**
- Cost:**
- Finançament:**
-
- Acció:** 3.3.1.3 Informar els usuaris dels vehicles de lloguer sobre els llocs d'aparcament d'Es Castell
- Projectes:**
- Cost:**
- Finançament:**
-
- Acció:** 3.3.2.1 Impulsar el bon manteniment dels vehicles municipals com a element exemplificador
- Projectes:**
- Cost:**
- Finançament:**
-
- Acció:** 3.3.2.3 Incloure en els plecs de contractació la necessitat de complir la normativa sobre soroll per part dels vehicles dels concessionaris
- Projectes:**
- Cost:**
- Finançament:**

- Acció:** 3.3.4.1 Realitzar campanyes adreçades a la ciutadania per incrementar l'educació vial i promoure bons hàbits en la mobilitat
- Projectes:**
- Cost:**
- Finançament:**
- Acció:** 3.3.4.2 Activitats d'educació vial i de bons hàbits en la mobilitat adreçades a escolars
- Projectes:**
- Cost:**
- Finançament:**

Línea 4. Fomentar l'estalvi d'aigua i evitar la degradació dels recursos hídrics

- Acció:** 4.1.1.1 Determinar periòdicament l'evolució dels nivells piezomètrics i de la qualitat de les aigües subterrànies
- Projectes:** DG Recursos Hídrics, ho fa periòdicament, i al Consell Insular tenim la informació
- Cost:**
- Finançament:**
- Acció:** 4.2.1.1 Finalitzar la connexió a la xarxa de subministrament d'aigua potable d'aquells nuclis que es troben desconnectats
- Projectes:**
- Cost:**
- Finançament:**
- Acció:** 4.2.1.2 Continuar amb les actuacions de manteniment i millora de la xarxa actualment planificades
- Projectes:**
- Cost:**
- Finançament:**
- Acció:** 4.2.2.3 Elaborar un pla de millores en els sistemes de neteja viària i reg del verd urbà adreçades a l'estalvi d'aigua
- Projectes:**
- Cost:**
- Finançament:**
- Acció:** 4.2.2.4 Implantar criteris i sistemes que permetin l'estalvi d'aigua a les instal·lacions de major consum
- Projectes:**
- Cost:**
- Finançament:**

Acció: 4.2.3.1 Finalitzar l'elaboració del Pla de Gestió de la Demanda i aplicar-lo

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 4.2.3.2 Desenvolupar campanyes que promoguin l'estalvi d'aigua a les llars

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 4.2.3.3 Augmentar les variacions en els trams tarifaris del rebut de l'aigua per tal de fomentar-ne l'estalvi

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 4.2.4.1 Fomentar mecanismes per a la millora de l'eficiència en l'ús de l'aigua al sector agrícola

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 4.2.4.2 Fomentar la integració dels agricultors a la comunitat de regants

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 4.2.5.1 Executar les mesures necessàries per a incrementar el percentatge de reutilització de les aigües depurades

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 4.3.1.1 Definir un sistema de control de les fosses sèptiques de Binissaida i de Trebalúger

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 4.3.1.2 Fomentar el seguiment i control de les aigües residuals industrials en origen

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 4.3.2.1 Finalitzar la redacció del Pla Director del Clavegueram i aplicar-lo de manera progressiva

Projectes:

Cost:

Finançament:

Línea 5. Disminuir la generació de residus en els diferents sectors i optimitzar-ne la gestió

Acció: 5.1.1.1 Desenvolupar campanyes continuades per a reduir la generació de residus

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 5.1.1.2 Implantar mesures fiscals i/o normatives que fomentin la reducció de residus en els diferents sectors d'activitat

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 5.1.1.3 Introduir criteris de minimització de residus a l'administració local

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 5.2.1.1 Mantenir campanyes continuades per incrementar els nivells de recollida selectiva i a millorar la utilització de les àrees d'aportació

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 5.2.1.2 Mantenir i incrementar les campanyes específiques als grans generadors per implicar-los en la recollida porta a porta

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 5.2.2.5 Incrementar el nombre de papereres del municipi

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 5.2.2.6 Desenvolupar normativa que exigeixi la inclusió d'habitacles per a la recollida de residus a les noves edificacions

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 5.2.4.1 Pressionar al Consorci de Residus per que s'acceleri la construcció de la deixalleria, i la gestió i tractament dels residus perillosos

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 5.2.4.2 Elaborar una Ordenança Municipal de gestió de runes i residus de la construcció

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 5.2.4.4 Implantar un sistema de recollida i reutilització específica de restes vegetals

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 5.2.4.5 Pressionar per que els fangs de depuradora rebin tractament abans de la seva valorització agrícola

Projectes:

Cost:

Finançament:

Línea 6. Fomentar l'estalvi d'energia i la utilització de fonts energètiques locals, netes i renovables

Acció: 6.1.1.2 Implantar de sistemes d'aprofitament de l'energia solar a les instal·lacions municipals

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 6.1.1.3 Canalitzar les gestions oportunes per tal d'abaratir costos i cercar ajuts a la instal·lació d'equips d'aprofitament de l'energia solar

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 6.1.2.1 Sol·licitar a l'Agència d'Energia la realització d'un pla d'aprofitament d'altres energies renovables disponibles al municipi, amb especial atenció a l'eòlica

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 6.1.2.3 Incentivar l'aprofitament d'altres energies renovables als habitatges

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 6.2.1.1 Completar l'aplicació de les mesures proposades a l'auditoria de l'enllumenat públic

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 6.2.1.2 Elaborar una ordenança municipal d'estalvi energètic i control de la contaminació lumínica en l'enllumenat exterior

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 6.2.2.3 Incorporar criteris d'eficiència energètica i d'arquitectura bioclimàtica a les instal·lacions municipals

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 6.3.2.1 Incorporar criteris d'estalvi i eficiència energètica en les ordenances d'edificació

Projectes:

Cost:

Finançament:

Línea 7. Millorar la prevenció i la gestió del risc ambiental i vetllar per l'adequació legal de les activitats econòmiques

Acció: 7.1.1.2 Desenvolupar les mesures previstes en el PLATERME per fer front als riscos que poden afectar al municipi, amb especial atenció al risc d'incendi industrial

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 7.1.1.3 Identificar els edificis municipals que requereixen Pla d'Autoprotecció i elaborar-los

Projectes:

Cost:

Finançament:

Línea 8. Educar en els valors de la sostenibilitat i implicar a la població en el desenvolupament de l'Agenda Local 21

Acció: 8.1.1.2 Mantenir la pàgina web de l'Agenda Local 21 d'Es Castell

Projectes:

Cost:

Finançament:

Acció: 8.1.2.1 Crear una Comissió d'Ambientalització curricular per als centres educatius municipals

Projectes:

Cost:

Finançament:

ACCIONS PENDENTS

Línea 1. Reforçar el context territorial, qualitat urbana i preservar els espais agraris

Acció: 1.1.1.1 Crear una entitat de gestió per aplicar i desenvolupar el PTI

Acció: 1.2.4.2 Incentivar les noves reformes i construccions que es projectin amb criteris de sostenibilitat i bioclimatisme

Acció: 1.3.2.3 Penalitzar econòmicament la possessió d'habitatges no ocupats

Acció: 1.4.2.1 Redactar un Pla Especial de Desenvolupament Agrari per impulsar les activitats pròpies del medi rural i frenar l'especulació en SNU

Acció: 1.4.2.2 Beneficiar fiscalment aquelles activitats pròpies de l'àmbit rural

Acció: 1.4.2.4 Donar facilitats per a la millora i manteniment de l'habitatge rural, així com altres edificacions associades a les explotacions agràries

Línea 2. Preservar la biodiversitat i la qualitat del paisatge del municipi i del seu litoral valoritzant els entorns agraris i marins

Acció: 2.2.1.3 Impulsar iniciatives del món rural que ajudin a mantenir el paisatge agrari tradicional

- Acció: 2.2.1.4 Informar dels instruments financers i tècnics que poden ajudar a rendibilitzar una explotació agro-ramadera tradicional
- Acció: 2.2.2.1 Exigir criteris estètics en noves construccions en el medi rural
- Acció: 2.3.1.2 Incentivar les pràctiques artesanals i respectuoses amb el medi marí en l'àmbit de la pesca professional
- Acció: 2.3.1.3 Incrementar els mitjans de control de la pesca recreativa i professional
- Acció: 2.3.1.5 Estudiar l'impacte de l'activitat pesquera sobre el medi i definir mesures per corregir-lo o reduir-lo
- Acció: 2.3.1.6 Garantir el compliment de les normes de navegació de les embarcacions i controlar l'abocament de fems de les mateixes
- Acció: 2.3.1.7 Elaborar un estudi que avaluï l'impacte del tràfic marítim sobre les comunitats marines i litorals
- Acció: 2.3.1.8 Controlar la velocitat de les embarcacions al port
- Acció: 2.3.1.9 Regular els usos i atenuar els impactes associats al nou sector d'amarraments al municipi
- Acció: 2.4.1.2 Realitzar cursos de formació en matèria de medi ambient aplicada al món agrari per pagesos

Línea 3. Potenciar els espais per a vianants i bicicletes i el transport públic i reduir molèsties originades pels vehicles

- Acció: 3.1.3.2 Limitar l'ocupació de l'espai públic per part dels vehicles de lloguer
- Acció: 3.1.4.2 Implantar l'ús exemplificador de la bicicleta en les tasques dels serveis municipals
- Acció: 3.1.4.3 Campanyes adreçades als turistes per afavorir desplaçaments a peu i bicicleta
- Acció: 3.2.1.3 Modernitzar la flota existent de vehicles de transport públic
- Acció: 3.2.3.2 Plantejar una parada d'autobusos turístics a la Me-2, amb accés als hotels del litoral a peu o en vehicles més petits
- Acció: 3.3.2.5 Implantar el pas obligatori per l'ITV dels ciclomotors del municipi

Línea 4. Fomentar l'estalvi d'aigua i evitar la degradació dels recursos hídrics

- Acció: 4.1.2.1 Pressionar per la creació d'un organisme insular de gestió de l'aigua
- Acció: 4.1.2.3 Desenvolupar a nivell insular la realització d'un estudi hidrogeològic que determini la capacitat dels aquífers
- Acció: 4.2.3.5 Incrementar la regulació del consum d'aigua a les embarcacions del port
- Acció: 4.2.3.6 Desenvolupar campanyes de sensibilització específiques per a l'estalvi d'aigua a les embarcacions del port

Línea 6. Fomentar l'estalvi d'energia i la utilització de fonts energètiques locals, netes i renovables

- Acció:** 6.1.1.1 Elaborar una ordenança municipal per a l'aprofitament de l'energia solar per ACS
- Acció:** 6.1.1.4 Promoure la instal·lació de centrals fotovoltaïques que alimentin la xarxa elèctrica de l'illa
- Acció:** 6.1.2.2 Promoure la utilització i la disponibilitat de biocombustibles

Línea 7. Millorar la prevenció i la gestió del risc ambiental i vetllar per l'adequació legal de les activitats econòmiques

- Acció:** 7.2.2.2 Fomentar la millora del comportament ambiental de les explotacions agràries (agricultura ecològica, producció integrada, etc.)

2.3. Anàlisi de continguts del PAAM

A la reunió de tècnics de la Xarxa Balear de Sostenibilitat del passat 28 de febrer de 2007 es va establir un sistema de codificació comú a les Agendes 21 dels municipis de les illes, per tal de caracteritzar les accions i projectes continguts en els PAAM de manera homogènia.

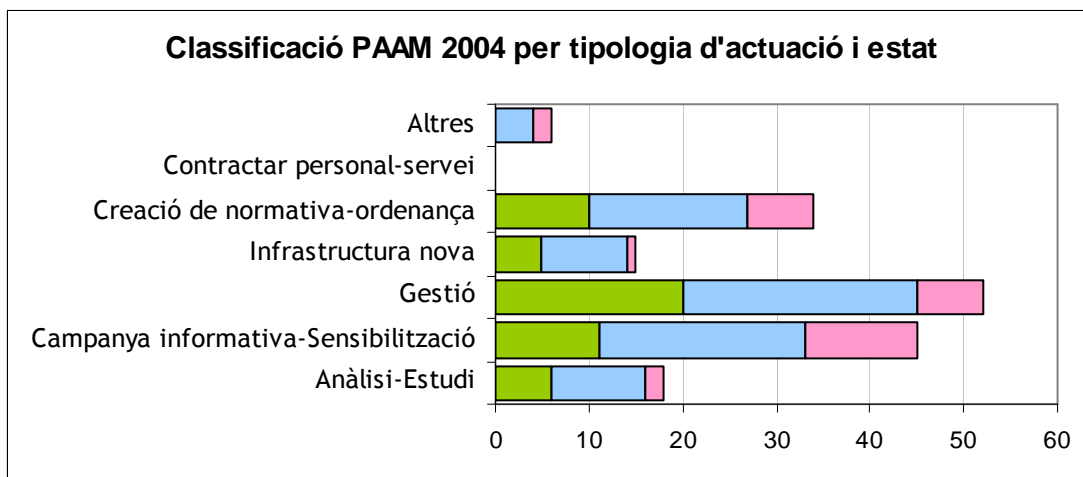
Aquesta codificació classifica les accions en base a la seva tipologia (tipus d'actuació que es preveu portar a terme) i temàtica, d'acord a les següents taules:

Tipologies d'accions/projectes
▪ Anàlisis o estudis
▪ Campanyes informatives i actuacions de sensibilització
▪ Gestió municipal
▪ Noves infraestructures
▪ Creació de normativa - ordenances
▪ Contractació de personal o serveis
▪ Altres

Temàtica ambiental
▪ Activitat Econòmica
▪ Aigua
▪ Educació
▪ Energia
▪ Medi Ambient
▪ Mobilitat
▪ Patrimoni
▪ Participació Ciutadana
▪ Renou
▪ Residus
▪ Acció Social
▪ Turisme
▪ Urbanisme
▪ Altres

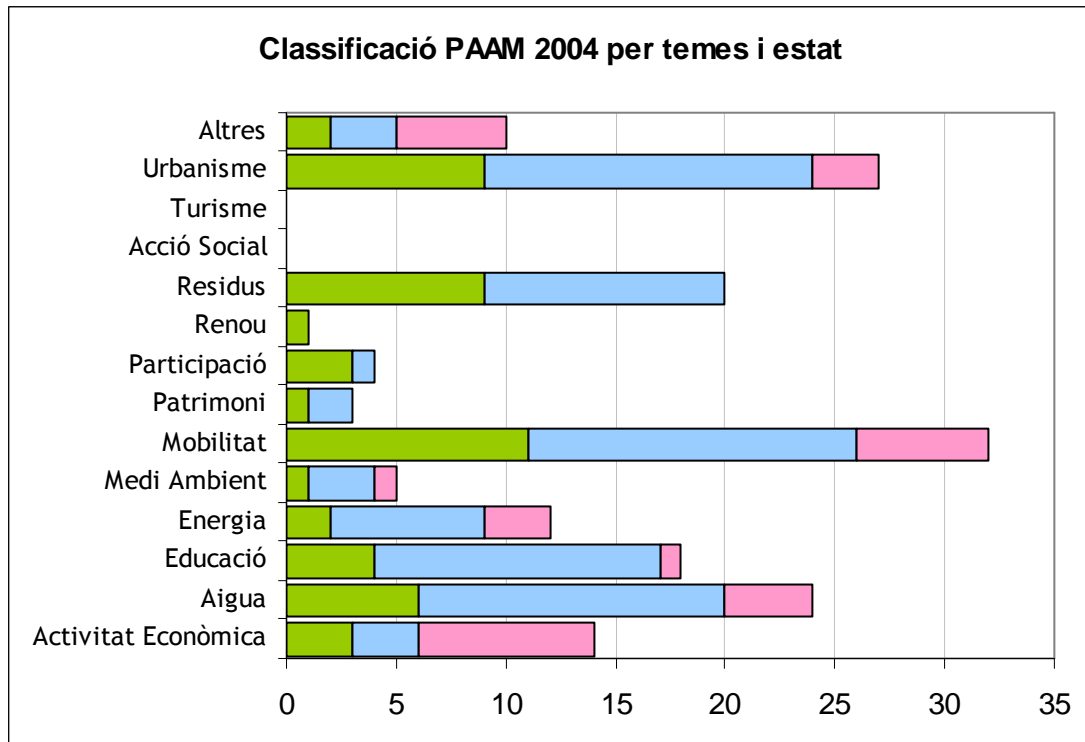
Les accions del PAAM 2004 s'han classificat d'acord a aquesta codificació per tipologia d'actuacions i per temàtica. La classificació per tipologia es presenta al següent gràfic:

Es pot observar com tres tipologies d'actuacions representen més del 75% del total de les accions planificades del PAAM. La única categoria en la que no trobem cap acció planificada és relació a la contractació específica de personal o serveis.

Si ens fixem en el grau d'avanç per tipologia (considerat com el percentatge d'accions acabades o en execució sobre el total), totes les agrupacions presenten un elevat grau d'avanç en la implantació, superior en tots els casos al 65%. El promig del municipi dona un avanç del 82% de les accions del PAAM 2004.

La classificació per temàtica ambiental dóna el resultat següent:

En aquest cas veiem com en la distribució per temes predominen molt clarament les accions relacionades amb la mobilitat (32 accions planificades), l'urbanisme (27 accions) i la gestió de l'aigua (24 accions). Per contra, les temàtiques amb menor representació corresponen a l'àmbit de control de renous (1 acció), conervació del patrimoni (3 accions), foment de la participació ciutadana (4 accions) i medi ambient (5 accions). Dos àmbits, turisme i acció social, no estan representats en el PAAM 2004.

Pel que fa al grau d'avanç per tema, només dues de les agrupacions anteriors presenten un grau d'avanç inferior o igual al 50%: activitats econòmiques (43% de les accions executades o en execució) i les englobades en l'apartat "altres" (50% d'avanç). La resta de temàtiques presenten uns nivells d'execució molt elevats.

2.4. Proposta d'evolució

Des de la Conferència de Ciutats i Pobles Sostenibles de l'any 2004, els governs locals europeus han anat adoptant els Compromisos d'Aalborg com un pas significatiu, passant de l'Agenda a l'Acció estratègica i coordinada, assumint les responsabilitats de govern i gestió local.

Els Compromisos suposen reforçar l'impuls donat envers un desenvolupament sostenible, buscant inspiració en els principis de sostenibilitat establerts en la Carta d'Aalborg. L'objectiu dels Compromisos és traduir la visió conjunta descrita en la Carta d'Aalborg en objectius de sostenibilitat i accions tangibles a nivell local. Els Compromisos d'Aalborg suposen per tant, el recurs necessari del qual es seleccionen les prioritats que cada municipi consideri apropiades per la seva situació i accions tangibles a nivell local. Aquests formaran part del procés local i participatiu amb la finalitat d'identificar objectius específics i terminis per a monitoritzar el progrés en assolir-los, assegurant així un desenvolupament sostenible i afrontant els nous reptes en col·laboració amb totes les demés esferes de govern.

Un cop han passat sis anys des què els vuit municipis de l'illa de Menorca van firmar la Carta d'Aalborg a l'any 2001 i posteriorment van engegar el procés d'elaboració i implementació de l'Agenda Local 21, es proposa continuar la revisió del Pla d'Actuació Ambiental del municipi des Castell en aquesta línia, a partir de quatre fases:

1. Adhesió als compromisos d'Aalborg, seguint el procediment que es descriu a l'apartat 4.4 del present document.
2. Anàlisi de la situació de partida i prioritització de les accions que contempla el PAAM 2004 a partir dels 10 compromisos d'Aalborg, amb l'objectiu d'afrontar els següents reptes (més informació dels compromisos d'Aalborg a l'apartat 4 del present document):

1. Governabilitat
2. Gestió local cap a la sostenibilitat
3. Béns naturals comuns
4. Consum i formes de vida responsables
5. Planificació i disseny urbanístic
6. Millor mobilitat i reducció de trànsit
7. Acció local per a la salut
8. Economia local viva i sostenible
9. Igualtat i justícia social
10. Del local al global

3. Obrir un procés de participació ciutadana per informar a la població, entitats i associacions del municipi de la situació actual, fer l'anàlisi del PAAM 2004 i recollir propostes que passin a conformar el nou Pla d'Actuació.

4. Elaboració dels següents documents com a resultat del procés de revisió:
 - *Doc 1. Document base per a la revisió* (doc. actual)
 - *Doc 2. Actualització de dades ambientals*
 - *Doc 3. Pla de Participació*
 - *Doc 4. Pla d'Actuació 2008-2001*
 - *Doc 5. Pla de Seguiment*

3. Procediment de revisió del PAAM

3.1. Metodologia

A continuació s'exposa la metodologia seguida per a la revisió del Pla d'Acció Ambiental des Castell pels diferents lliurables. Veurem que s'estructuren en les dues fases de treball, la Diagnosi ambiental municipal i el PAAM 2008-2011. Així mateix, es desglossa la metodologia aplicada per a cada una en funció dels lliurables resultants del procés de revisió:

PRIMERA FASE: ACTUALITZACIÓ DE LA DIAGNOSI AMBIENTAL MUNICIPAL

DOC 1. DOCUMENTACIÓ BASE PER A LA REVISIÓ

- *Nova codificació de les 170 accions existents a partir dels 10 Compromisos d'Aalborg.*

A la reunió tècnica de la Xarxa balear de Sostenibilitat (XBS, en endavant) celebrada en data 28 de febrer de 2007, es va acordar fer servir un model unificat de formulari de seguiment de l'avanç del PAAM per a tots els municipis de les Illes Balears, establint criteris de codificació i classificació dels projectes comuns. Aquest full enumera totes les accions recollides en el PAAM 2004 des Castell distribuïdes per Línies estratègiques.

En conseqüència, s'ha adaptat el model que es feia servir fins llavors a la nova codificació demanada per la XBS. Per altra banda, s'emplenen les columnes que es disposava d'informació, concretament les C1.-C5.

- *Anàlisi del grau d'avanç del PAAM 2004.* (més informació al Doc.4)

El formulari de seguiment s'ha lliurat a l'Ajuntament des Castell per tal que informin de la situació de cada acció contemplada al PAAM. A partir de les dades disponibles en el PAAM 2004, ja s'han informat els següents camps:

- Nom del municipi
- Nombre d'habitants
- Data d'actualització del document
- C1. Pla d'Acció
- C2. Compromisos d'Aalborg
- C3. Tema
- C4. Tipologia
- C5. Prioritat
- C6. Estat
- C7. Pressupost estimat

- C8. Cost del projecte acabat
- C9. Font de finançament
- C10. Resultat del projecte

Els responsables municipals han de revisar les columnes C6.-C.10 amb les dades més recents què disposin. Cal tenir en compte que es tracta d'una posada al dia de la informació donat que ja s'havia presentat un primer model de seguiment del PAAM en data 20 de juny de 2006, moment en què es va celebrar el Comitè Insular d'agenda Local 21 de Menorca.

- *Anàlisi dels continguts del PAAM 2004.*

A partir de la informació relativa a l'avanç del PAAM 2004, s'ha realitzat l'anàlisi de continguts en base a les tipologies de les accions, temes que tracten i compromisos d'Aalborg que representen, en funció també del grau d'avanç de cada classificació (veure apartat 2.2. i 2.3. d'aquest document).

DOC 2. ACTUALITZACIÓ DE DADES AMBIENTALS

Per a dur a terme l'actualització de les dades ambientals es segueix la següent metodologia:

- *Anàlisi de la Diagnosi Ambiental realitzada el 2001.*
- *Càlcul de l'evolució del Sistema d'Indicadors definits per la XBS, a nivell municipal i a nivell insular a partir de la documentació facilitada per obtenir de manera homogènia els indicadors comuns a les Balears (més informació al Doc.5).*
- *Anàlisi de l'enquesta de percepció ciutadana realitzada entre els mesos de març a juny de 2007 (veure model d'enquesta a l'annex d'aquest document).*
- *Valoració dels Tallers d'AL21 realitzada a partir d'enquestes repartides entre els participants del taller (veure model d'enquesta a l'annex d'aquest document).*
- *Reunions tècniques amb els diferents responsables municipals i organitzacions del municipi.*
- *Redacció del document de conclusions del balanç de situació resultant, Actualització de Dades Ambientals (doc.2)*

SEGONA FASE: PAAM 2008-2011

En aquesta segona fase, a partir de la informació de la primera fase i del PAAM 2004 es tracta d'elaborar el document resultant que, basant-se en la diagnosi abans esmentada, defineix les propostes a realitzar, incloent l'estructura organitzativa, les responsabilitats, les pràctiques, els procediments, les accions i els recursos per a portar a terme la millora sostenible del municipi. Aquesta documentació serà la que conformarà el Pla d'Acció Ambiental Municipal des Castell (PAAM 2008-2011, en endavant).

Les fases que contempla l'elaboració del PAAM 2008-2011 són les següents:

- 1) Elaboració i redacció del **Pla de Participació (doc 3.)**
- 2) Elaboració i redacció de l'**Actualització del Pla de Seguiment (doc.5)**.
- 3) Elaboració i redacció del **Pla d'Actuació 2008-2011 (doc.4)**.

DOC 3. PLA DE PARTICIPACIÓ

En aquest cas la metodologia utilitzada s'adreça a engegar el procés participatiu local d'establiment d'objectius que incorpori l'Agenda Local 21 existent i la continuïtat dels tallers de participació ciutadana iniciats l'any 2002.

- Es convoquen *Tallers de participació oberts a la ciutadania en general, entitats, associacions i altres organismes del municipi* per a fer la presentació del balanç de situació al Taller d'AL21.
- Es duen a terme *reunions amb les diferents associacions i entitats del municipi* per fer-los partícips del procés de revisió del PAAM.
- S'obre posteriorment un *termini per a la recepció de projectes a incorporar al PAAM* revisat. Es convida expressament als membres del Taller, les associacions, entitats i agents socials del municipi, així com a la ciutadania en general.
- Un cop recollides, analitzades i classificades les propostes rebudes, es convoquen *Tallers de participació* per a fer l'avaluació i prioritització dels projectes presentats a formar part del nou PAAM 2008-2011. La metodologia utilitzada es descriu més exhaustivament en el Doc 3. Pla de participació.
- Per altra banda, es plantegen els *punts forts i dèbils dels Tallers de participació ciutadana* realitzats fins ara com a base per establir noves estratègies de participació.

- Es prepara un recull de propostes metodològiques de funcionament i dinamització dels Tallers.

DOC 4. PLA D'ACTUACIÓ 2008-2011

Per a la elaboració del Pla d'Actuació se segueix la següent metodologia:

- Proposta de continuïtat o eliminació de les accions pendents del PAAM 2004, així com de les accions recurrents iniciades.
- Recepció, classificació i consolidació del projectes de les associacions, entitats i resta d'organismes del municipi, així com dels ciutadans que vulguin a nivell particular. Agrupament i integració en els Compromisos d'Aalborg.
- Seguiment dels Compromisos d'Aalborg per a jerarquitzar els projectes d'actuació.
- Debat dels projectes presentats en el Taller per a la validació de les propostes i la seva prioritització. (ja esmentat a l'apartat anterior)
- Presentació dels resultats a l'equip de govern i/o al Ple de l'ajuntament, que aprovaran els projectes a incloure al PAAM 2008-2011.
- Redacció del Pla d'Actuació a partir dels projectes aprovats pel Ple Municipal.

El Pla d'Actuació 2008-2011, com a document programàtic, s'estructura en Línies Estratègiques (LE, que es corresponen amb els **10 Compromisos d'Aalborg**) i els **Programes d'Actuació (PA)** que les integren. Conté **Accions Concretas (AC)**, dins els Programes d'Actuació, que es valoren i es prioritzen, de manera que es puguin incloure formalment en la política local de gestió, dins de la dinàmica funcional de l'ajuntament.

Per tal que aquestes Accions Concretas puguin materialitzar-se, es concreten en **Projectes d'Actuació Concretas (PAC)**, detallant en què consistirà cada acció (una o més actuacions concretes per acció). Per tant, es procedirà a identificar les accions emmarcant-les en Línies Estratègiques, es farà la proposta de Programes d'Actuació a desenvolupar dintre de cada Línia Estratègica i es definiran les Accions i Projectes concrets que contenen.

D'aquesta manera el PAAM 2008 dóna compliment al Decret 123/2002, de 4 d'octubre, sobre la implantació de l'Agenda Local 21 als municipis de les Illes Balears (veure aquest a l'annex del document actual). Aquest decret, en el seu article 4. Definicions, estableix *que el Pla d'Actuació és el document del Pla d'Acció que defineix les accions a realitzar per solucionar els punts febles o potenciar els punts forts detectats en el Diagnòstic. Aquestes accions es*

defineixen progressivament d'accions generals (d'objectius generals i àmbit d'abast general) a accions concretes (en projectes precisos i particulars).

Formalment, el PAAM 2008-2011 s'estructurarà en els 5 nivells esmentats, de concreció creixent:

1. Línies Estratègiques: grans eixos d'actuació que s'adopten com a mitjà per a seleccionar les prioritats adequades a la situació i a les necessitats locals, que tenen també un impacte global.
 2. Programes d'Actuació: són les propostes d'actuació en un mateix Compromís d'Aalborg i amb objectius particulars, definides en el Pla d'Actuació.
 3. Accions: són les accions en què es subdivideix cada Programa d'Actuació i que corresponen a cada objectiu de cada Programa.
 4. Projectes: són les propostes concretes i necessàries per dur a terme les Accions del Pla d'Actuació per aconseguir la sostenibilitat. A cada projecte es fa constar el següent:
 - a. Nom del projecte
 - b. Descripció
 - c. Objectius a assolir
 - d. Indicadors de seguiment / mètriques
 - e. Recursos humans, tècnics i econòmics requerits per dur-lo a terme
 - f. Pressupost estimat
 - g. Prioritat d'execució
 - h. Planificació / Temporització
 - i. Àrea responsable
 - De la seva execució
 - Del seu seguiment
- Redacció del document resultant.

Aquest document inclou els apartats que es relacionen a l'esquema de la pàgina següent. :

PLA D'ACTUACIÓ 2008-2011

0. Preàmbul

1. Introducció

2. Estructura del PAAM:

2.1. Definició de les Línies Estratègiques

2.2. Definició dels Programes d'Actuació

2.3. Definició de les Accions

2.4. Estructura del PAAM

3. Metodologia aplicada per a la prioritització dels projectes d'actuació

4. Fitxes descriptives dels projectes d'actuació

5. Clasificació i prioritització dels projectes d'actuació

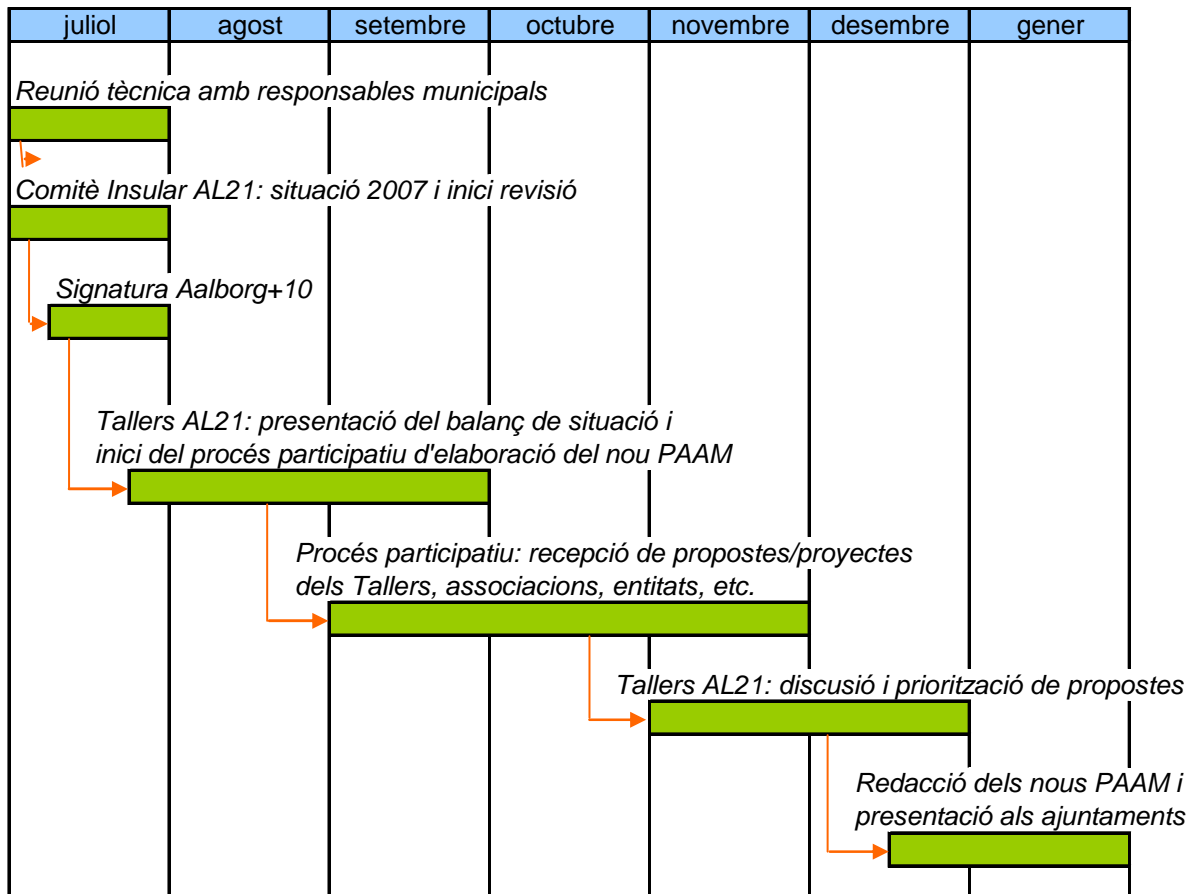
DOC 5. PLA DE SEGUIMENT

- Es parteix de la relació d'indicadors aprovada per la XBS per disposar de comparables a nivell autonòmic.
- *Es realitza la descripció, anàlisi i avaluació del llistat d'Indicadors proposats per la XBS, a nivell municipal i a nivell insular a partir de la documentació facilitada per obtenir de manera homogènia els indicadors comuns a les Balears (més informació al Doc.5).*
- *Es fa una fitxa individual per a cada indicador de sostenibilitat.*
- Per aquells casos que ho requereixin, en haver estat definits com a mètriques específiques de determinades accions, s'afegiran a aquesta relació altres indicadors particulars del municipi.
- S'establirà el mètode de càlcul, informació de base i periodicitat del càlcul de cada indicador, així com l'àrea responsable d'obtenir-lo.

3.2. Calendari

Es proposa el següent cronograma que recull les diferents etapes del procés de revisió descrit en aquest document:

4. Els compromisos d'Aalborg+10

4.1 Aspectes fonamentals dels compromisos d'Aalborg

L'11 de juny de 2004 els 1.000 participants en la IV Conferència Europea sobre Ciutats i Pobles Sostenibles, Aalborg+10, van adoptar els Compromisos d'Aalborg com a declaració de la conferència i els representants de 110 governs locals van signar el document en el plenari de clausura. Els Compromisos d'Aalborg han estat elaborats per l'Ajuntament d'Aalborg, el Consell de Municipis i Regions d'Europa (CMRE) i l'ICLEI - Governos Locals per a la Sostenibilitat, amb el suport d'un comitè de redacció i els socis en la Campanya europea de ciutats i pobles sostenibles. L'esborrany es va presentar en línia per tal de dur a terme una consulta oberta, es van analitzar i incorporar tots els comentaris i es va presentar la versió final a la Conferència.

Els Compromisos d'Aalborg estan concebuts per reforçar les iniciatives locals que s'estan duent a terme en matèria de sostenibilitat i també per revitalitzar l'Agenda Local 21.

Els seus principals objectius són dos:

- Aspiren a augmentar la conscienciació i a destacar la necessitat que tots els governs locals d'Europa actuïn de forma conjunta per fer front als reptes creixents en matèria de sostenibilitat. En aquest sentit, poden ser un document valuós per complementar la propera Estratègia temàtica sobre medi ambient urbà de la Unió Europea.
- Els Compromisos d'Aalborg estan concebuts com una eina pràctica i flexible per a l'acció i les actuacions locals.

4.2 Objectius, reptes i responsabilitats.

Els governs locals europeus, units en la Campanya europea de ciutats i pobles sostenibles, reunits en la Conferència d'Aalborg+10, comparteixen una visió d'un futur sostenible per a les seves comunitats.

Aquesta visió per a les ciutats i els pobles és que siguin integradors, pròspers, creatius i sostenibles, i que proporcionin una bona qualitat de vida a tots els ciutadans i els permetin participar en tots els aspectes de la vida urbana. Des de la Cimera de Rio de 1992 i l'adopció el 1994 dels principis de sostenibilitat incorporats a la Carta europea de Ciutats i Pobles cap a la sostenibilitat, la Carta d'Aalborg, aquesta visió ha evolucionat a través del Pla d'acció de Lisboa «De la Carta a l'acció», de 1996; la Declaració de Hannover dels dirigents municipals europeus a les portes del segle XXI, de 2000 i la Declaració de Johannesburg, de

2002. La Conferència «Inspiració per al futur Aalborg+10» de 2004 és una fita en aquest procés continu.

En el compliment de les responsabilitats de govern i gestió locals, les autoritats locals es troben cada cop més subjectes a la pressió combinada de la globalització econòmica i el desenvolupament tecnològic. Han d'enfrontar-se a canvis econòmics fonamentals i a amenaces naturals i causades per l'activitat humana, que posen en perill les comunitats i els recursos.

Les autoritats locals afronten reptes de grans proporcions: crear ocupació en una economia basada en el coneixement, combatre la pobresa i l'exclusió social, garantir una protecció eficaç per al medi ambient, reduir la nostra petjada ecològica, respondre als canvis demogràfics i gestionar la diversitat cultural, com també evitar els conflictes i mantenir la pau en les comunitats devastades per la guerra.

Els ajuntaments tenen un paper central pel que fa a assegurar el desenvolupament sostenible i abordar els reptes en col·laboració amb tots els altres àmbits de Govern. Aquest paper central els exigeix adoptar un enfocament més enèrgic i integrat en l'establiment de polítiques locals, que harmonitzin els objectius ambientals, socials, culturals i econòmics. Alhora s'ha de garantir que els esforços per millorar la qualitat de vida no posen en perill la vida d'altres persones d'arreu del món ni la de generacions futures.

En la vida quotidiana, és l'àmbit de Govern més proper als ciutadans europeus i, a través de l'educació i la sensibilització, existeix una oportunitat única d'influir en els comportaments individuals a favor de la sostenibilitat. Es poden oferir els mitjans necessaris en l'àmbit local per implementar les estratègies i polítiques europees, com ara l'Estratègia de Lisboa, l'Estratègia europea de desenvolupament sostenible, el sisè Programa d'acció ambiental, la futura Estratègia temàtica sobre el medi ambient urbà de la UE i les iniciatives europees en matèria de canvi climàtic, salut i governança, i per posar en marxa els Objectius de desenvolupament del mil·lenni de Nacions Unides i el Pla d'implementació de Johannesburg.

Els governs locals europeus han d'assumir aquests reptes i acceptar les seves responsabilitats.

L'adhesió als Compromisos d'Aalborg és un pas endavant significatiu, des del programa d'actuació fins a l'acció estratègica i coordinada. És una oportunitat de dirigir els esforços cap a un desenvolupament local sostenible, inspirant-se en els principis de sostenibilitat expressats a la Carta d'Aalborg. És una manera de traslladar una visió compartida d'un futur urbà sostenible a objectius i actuacions tangibles de sostenibilitat en l'àmbit local. Els Compromisos d'Aalborg són un mitjà a partir del qual es tria les prioritats adequades a cada situació i a les necessitats locals, que també tenen en compte l'impacte global de les activitats. És el

començament d'un procés participatiu local, que identifiqui objectius específics i estableixi terminis per fer un seguiment dels progressos fins a la seva consecució.

S'ha programat una primera avaluació a escala europea per a l'any 2010, amb revisions posteriors en períodes de cinc anys. Això permetrà configurar les activitats futures de la Campanya europea de ciutats i pobles sostenibles i donar suport al seguiment i l'establiment de paràmetres comparatius entre els governs locals participants.

4.3 Els 10 compromisos

1. GOVERNABILITAT

Ens comprometem a potenciar els nostres processos de presa de decisions mitjançant una democràcia més participativa.

En conseqüència, treballarem per:

1. Avançar en la visió compartida a llarg termini d'una ciutat o poble sostenible.
2. Incorporar la capacitat de participació i de desenvolupament sostenible a la comunitat local i l'Administració municipal.
3. Convidar tots els sectors de la societat local a participar eficaçment en la presa de decisions.
4. Fer que les nostres decisions siguin obertes, responsables i transparents.
5. Cooperar eficaçment i conjuntament amb municipis veïns, altres ciutats i pobles, i altres àmbits de govern.

2. GESTIÓ LOCAL CAP A LA SOSTENIBILITAT

Ens comprometem a implementar cicles de gestió eficaços, des de la seva formulació fins a la seva implementació i avaluació.

En conseqüència, treballarem per:

1. Enfortir l'Agenda 21 Local o altres processos de sostenibilitat local i atorgar-los un paper central en el govern local.
2. Oferir una gestió integrada cap a la sostenibilitat, basada en el principi preventiu i d'acord amb la futura Estratègia temàtica sobre el medi ambient urbà de la UE.
3. Establir objectius i terminis en el marc dels Compromisos d'Aalborg i crear i seguir l'instrument de control dels Compromisos d'Aalborg.

4. Assegurar que els temes de sostenibilitat són centrals en els processos de presa de decisions i que l'assignació de recursos es basa en criteris fermes i amplis de sostenibilitat.
5. Cooperar amb la Campanya Europea de Ciutats i Pobles Sostenibles i les seves xarxes per fer el seguiment del nostre progrés cap a l'assoliment dels nostres objectius de sostenibilitat i avaluar-lo.

3. BÉNS NATURALS COMUNS

Ens comprometem a assumir plenament la responsabilitat de protegir, preservar i garantir un accés equitatiu als béns naturals comuns.

En conseqüència, treballarem per:

1. Reduir el consum d'energia primària i incrementar el percentatge d'energies renovables.
2. Millorar la qualitat de l'aigua, estalviar aigua i utilitzar l'aigua de manera més eficaç.
3. Promoure i incrementar la biodiversitat, i estendre els espais naturals i els espais verds designats i tenir-ne cura.
4. Millorar la qualitat de la terra, preservar la terra ecològicament productiva i promoure l'agricultura i silvicultura sostenibles.
5. Millorar la qualitat de l'aire.

4. CONSUM I ELECCIÓ D'ESTILS DE VIDA RESPONSABLES

Ens comprometem a adoptar i facilitar l'ús prudent i eficient dels recursos i a encoratjar el consum i la producció sostenibles.

En conseqüència, treballarem per:

1. Evitar i reduir els residus, i incrementar la reutilització i el reciclatge.
2. Gestionar i tractar els residus d'acord amb els principis de les millors pràctiques.
3. Evitar el consum d'energia innecessari i millorar l'eficàcia de l'energia final.
4. Fer procediments de compra sostenibles.
5. Promoure de manera activa la producció i el consum sostenibles, especialment de productes amb etiqueta ecològica, orgànics, ètics i de comerç just.

5. URBANISME I DISSENY

Ens comprometem a atorgar un paper estratègic a l'urbanisme i el disseny per resoldre els problemes ambientals, socials, econòmics, culturals i relatius a la salut en benefici de tots.

En conseqüència, treballarem per:

1. Reutilitzar i regenerar zones abandonades o desfavorides.
2. Evitar expansions urbanes descontrolades mitjançant l'assoliment de densitats urbanes apropiades i prioritant el desenvolupament de zones industrials abandonades enfront de nous emplaçaments no urbanitzats.
3. Garantir l'ús mixt d'edificis i urbanitzacions amb un bon equilibri de llocs de treball, habitatges i serveis, i donar prioritat a l'ús residencial en els centres urbans.
4. Garantir la conservació, la renovació i la utilització/reutilització apropiades del nostre patrimoni cultural urbà.
5. Complir els requisits del disseny i la construcció sostenibles i promoure l'arquitectura i les tecnologies de construcció d'alta qualitat.

6. MILLOR MOBILITAT, MENYS TRÀNSIT

Reconeixem la interdependència del transport, la salut i el medi ambient, i ens comprometem a promoure enèrgicament opcions de mobilitat sostenibles.

En conseqüència, treballarem per:

1. Reduir la necessitat de transport motoritzat privat i promoure alternatives atractives i accessibles per a tothom.
2. Augmentar la proporció de desplaçaments fets amb transport públic, a peu i en bicicleta.
3. Promoure la transició a vehicles de baix nivell d'emissions.
4. Desenvolupar un pla de mobilitat urbana integrat i sostenible.
5. Reduir l'impacte del transport en el medi ambient i la salut pública.

7. ACCIÓ LOCAL PER A LA SALUT

Ens comprometem a protegir i promoure la salut i el benestar dels nostres ciutadans.

En conseqüència, treballarem per:

1. Sensibilitzar la població i prendre mesures pel que fa als factors determinants de la salut més amplis, la majoria dels quals es troben fora del sector sanitari.
2. Promoure la planificació del desenvolupament de la salut a la ciutat, un mitjà per construir i mantenir aliances estratègiques a favor de la salut a les nostres ciutats.
3. Reduir les desigualtats en la salut i abordar la pobresa, la qual cosa requerirà informes regulars sobre el progrés en la reducció de les diferències.
4. Promoure la valoració de l'impacte en la salut com un mitjà perquè tots els sectors centrin els seus esforços en la salut i la qualitat de vida.

5. Mobilitzar els planificadors urbans perquè tinguin en compte la salut en les seves estratègies i iniciatives urbanístiques.

8. UNA ECONOMIA LOCAL ACTIVA I SOSTENIBLE

Ens comprometem a crear i garantir una economia local pròspera que doni accés al treball sense perjudicar el medi ambient.

En conseqüència, treballarem per:

1. Adoptar mesures que estimulin i donin suport a la ocupació local i la creació d'empreses.
2. Cooperar amb les empreses locals per promoure i implementar bones pràctiques empresarials.
3. Desenvolupar i implementar principis de sostenibilitat per a la ubicació de les empreses.
4. Promoure mercats de productes locals i regionals d'alta qualitat.
5. Fomentar un turisme local sostenible.

9. IGUALTAT SOCIAL I JUSTÍCIA

Ens comprometem a assegurar comunitats inclusives i solidàries.

En conseqüència, treballarem per:

1. Desenvolupar i implementar programes per prevenir i pal·liar la pobresa.
2. Garantir un accés equitatiu als serveis públics, l'educació, les oportunitats de treball, la formació, la informació i les activitats culturals.
3. Fomentar la inclusió social i la igualtat de gènere.
4. Millorar la seguretat de la comunitat.
5. Garantir habitatges i condicions de vida de qualitat i socialment integrats.

10. DEL LOCAL AL GLOBAL

Ens comprometem a assumir la nostra responsabilitat global a favor de la pau, la justícia, la igualtat, el desenvolupament sostenible i la protecció del clima.

En conseqüència, treballarem per:

1. Desenvolupar i seguir un enfocament estratègic i integrat per atenuar el canvi climàtic, i treballar per aconseguir un nivell sostenible d'emissions de gasos hivernacle.
2. Atorgar a la política de protecció del clima un paper central en les nostres polítiques relatives a energia, transport, compres, residus, agricultura i silvicultura.
3. Conscienciar de les causes i impactes probables del canvi climàtic, i integrar accions preventives en la nostra política relativa al canvi climàtic.

4. Reduir el nostre impacte en el medi ambient global i promoure el principi de justícia mediambiental.
5. Reforçar la cooperació internacional de les pobles i ciutats i desenvolupar respostes locals a problemes globals conjuntament amb els governs locals, les comunitats i els grups d'interès pertinents.

4.4 Procediment d'adhesió

En subscriure els Compromisos d'Aalborg, els governs locals entren en un procés d'establiment d'objectius per mitjà del diàleg amb els interlocutors locals i incorporen l'Agenda Local 21 o altres plans d'acció en matèria de sostenibilitat. Es demana que s'adaptin els objectius als 10 punts principals i, per tant, a l'estructura del document dels Compromisos d'Aalborg.

Qualsevol Govern local europeu pot subscriure els Compromisos d'Aalborg independentment de si el seu país és o no membre de la Unió Europea. L'alcalde o qualsevol altre representant autoritzat del Govern local ha de signar el document. Es pot subscriure els Compromisos d'Aalborg a la pàgina web www.aalborgplus10.dk (veure apartat 4.6 del document actual)

En signar aquest document, s'assumeix el compromís de:

- dur a terme una anàlisi de la situació de partida en els 12 mesos posteriors a la data de la signatura
- entrar en un procés participatiu a escala local per a l'establiment d'objectius
- prioritzar les accions, amb l'objectiu d'abordar els 10 Compromisos
- establir objectius locals en els 24 mesos posteriors a la data de la signatura
- dur a terme una anàlisi periòdica de control dels Compromisos d'Aalborg i posar-la a disposició dels ciutadans
- facilitar informació sobre els objectius i el seu progrés per a avaluacions periòdiques.

En dur a terme l'anàlisi de la situació de partida cal tenir en compte els deu Punts dels Compromisos d'Aalborg per elaborar-ne l'estructura. S'han d'utilitzar aquests deu punts com a base per a l'estructura de l'anàlisi, que ens es permetrà identificar qüestions que requereixin una acció concreta.

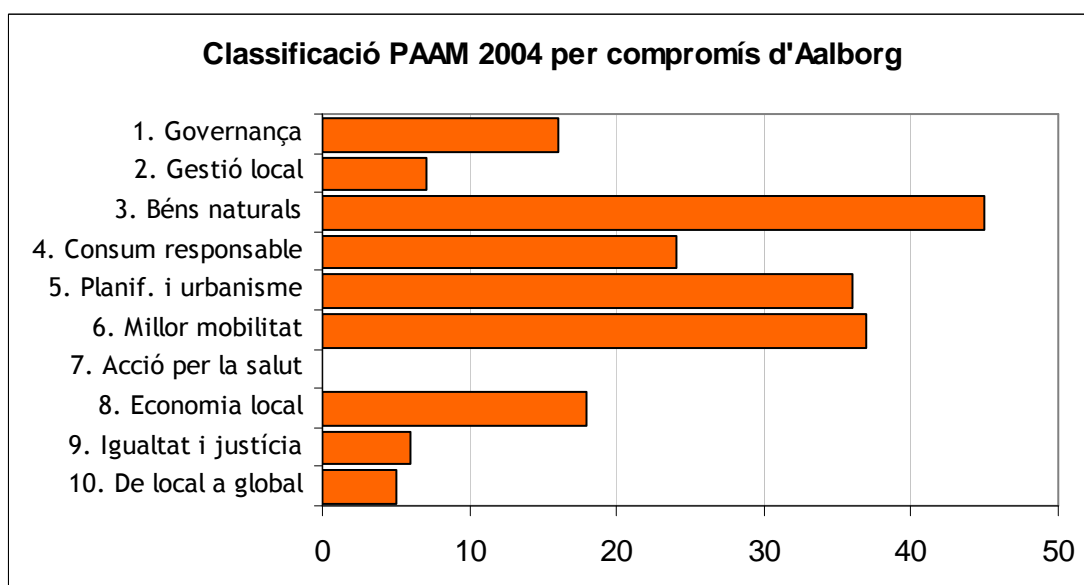

4.5 Revisió dels 10 Compromisos d'Aalborg

S'ha programat una primera avaluació a escala europea per a l'any 2010, amb revisions posteriors en períodes de cinc anys. Això permetrà configurar les activitats futures de la Campanya europea de ciutats i pobles sostenibles i donar suport al seguiment i a l'establiment de paràmetres comparatius entre els governs locals participants.

4.6. Adequació del PAAM 2004 Aalborg+10

Agafant de partida el PAAM 2004 des Castell trobem la següent distribució de les accions que el componen en base als Compromisos d'Aalborg (una acció pot fer referència a més d'un Compromís):

Es pot observar que la representació de cada Compromís és molt desigual, amb Compromisos que tenen una presència molt poc significativa en el PAAM 2004 i d'altres que fins i tot no hi apareixen. Això es pot explicar en què, en ser la redacció del PAAM anterior a Aalborg+10, determinades àrees d'actuació local no es van considerar com a rellevants per l'AL21. Amb la revisió del Pla d'Acció s'ha de corregir aquesta situació.

5. Referències

En aquest apartat es recull la normativa bibliogràfica bàsica per a la implantació, execució i revisió del procés d'Agenda Local 21:

- *Decret 123/2002, de 4 d'octubre, sobre la implantació de l'Agenda Local 21 als municipis de les Illes Balears*
- *Acta del Comitè Insular d'Agenda Local 21 de Menorca, juny 2006*
- *Notes de la Jornada tècnica d'Agenda Local 21 de la Xarxa Balear de Sostenibilitat de 28 de gener de 2007, gener 2007*
- *Libro Verde del Medio ambiente urbano. Tomo I, Ministeri de Medi ambiente, març 2007*
- *Agenda Local 21, Documents Tècnics 3. Indicadors; 4. Normativa ambiental, Conselleria de Medi Ambient, Govern de les Illes Balears, juliol 2006*
- *Agenda Local 21, Documents tècnics 5. III Jornades Agenda Local 21 municipal, Conselleria de Medi Ambient, Govern de les Illes Balears, juliol 2006*
- Consell Insular de Menorca, *Agenda Local 21 dels vuit municipis de Menorca*, [en línia]. Direcció URL: <<http://www.cime.es/al21>>. [Consulta: maig 2007].
- Comunitat Autònoma Illes Balears, *Agenda Local 21 dels municipis de les Illes Balears, Zarza Balear de Sostenibilitat*, [en línia]. Direcció URL: <<http://al21.caib.es>>. [Consulta: maig 2007].
- ICLEI, *Associació Internacional dels Governes Locals i Associacions nacionals i regionals per a la Sostenibilitat*, [en línia]. Direcció URL: <<http://www.iclei.org>>. [Consulta: maig 2007].
- Aalborg+10, *Quarta Conferència Europea de Ciutats i Pobles sostenibles*, [en línia]. Direcció URL: <<http://www.aalborgplus10.dk>>. [Consulta: maig 2007].

6. Definicions

Agenda Local 21: és un sistema de gestió global a curt, mig i llarg termini en el qual, mitjançant un Pla d'Acció, s'estableixen uns objectius ambientals, econòmics i socials, mesurables i avaluable periòdicament, per tal d'aconseguir, amb la participació activa d'un Fòrum Ciutadà (Taller de Participació Ciutadana, per els municipis de l'illa de Menorca), la sostenibilitat del municipi i una millor qualitat de vida dels ciutadans.

Sostenibilitat: del vocable llatí “sustenerere”, que significa conservar o mantenir un estat desitjat al llarg del temps. La seva aplicació en referència a les activitats humanes i la seva relació amb el medi ambient implica el desenvolupament de l'activitat humana dins els límits de la capacitat de càrrega del medi ambient.

En quant a les Agendes Locals 21 s'entén per accions sostenibles, les que possibiliten l'apropament progressiu al compliment dels 27 principis de la Declaració de Rio sobre el medi ambient i el desenvolupament.

Campanya Europea de Ciutats Sostenibles: és l'organització, depenent de la Direcció General de Medi Ambient de la Comissió Europea, on es registren tots els municipis que s'han adherit a la Carta d'Aalborg.

Carta d'Aalborg: és la Carta de les Ciutats i Municipis Europeus cap a la sostenibilitat, redactada a la ciutat danesa d'Aalborg l'any 1994, la qual significa un compromís de millora cap a la sostenibilitat i l'acord de la implantació d'una Agenda Local 21.

Conferència Europea de Ciutats i Pobles Sostenibles (Aalborg+10): quarta conferència Europea de les Ciutats i Pobles sostenibles celebrada l'11 de juny de 2004, on es van adoptar els “Compromisos d'Aalborg” com a declaració de la conferència en el plenari de clausura.

Compromisos d'Aalborg: document resultant de la Quarta Conferència Europea de les Ciutats i Pobles sostenibles celebrada a la ciutat d'Aalborg l'any 2004. Els Compromisos d'Aalborg, estructurats en 10 temes, estan dissenyats per a reforçar els esforços locals en curs en matèria de sostenibilitat i per a revitalitzar la Agenda Local 21.

Xarxa Balear de Sostenibilitat: creada a la Conselleria de Medi Ambient de les Illes Balears, té com a finalitat afavorir l'intercanvi de coneixements i d'experiències en la realització, aplicació i seguiment de les Agendes Locals 21. està integrada pels municipis adscrits al Registre Balear d'Agendes Locals 21, per haver-se adherit a la Carta d'Aalborg o per haver implantat una Agenda Local 21 degudament validada, pels consells insulars, així com tots els organismes i entitats de les Illes Balears que donin suport a les iniciatives de l'Agenda Local 21.

Registre Balear d'Agendes Locals 21: creat per la Conselleria de Medi Ambient de les Illes Balears, té com a funcions la inscripció de tots els Municipis adherits a l'anomenada Carta d'Aalborg que tinguin la intenció d'implantar o estiguin en la fase d'execució d'una Agenda Local 21.

Comitè Insular d'Agenda Local 21: comitès especialitzats insulars per a l'Agenda Local 21, corresponents a les diferents illes, Mallorca, Menorca i Pitiüses i presidits per un representant dels respectius comitès insulars.

Diagnosi: és el document d'anàlisi ambiental, social i econòmic del municipi, definint la situació actual, la tendent i la desitjable. Normalment es dividirà en dues etapes: un Prediagnòstic obtingut d'una primera recollida d'informació ja existent i el Diagnòstic Final amb una anàlisi completa i detallada de la situació.

Pla d'acció: és el document que basant-se en el diagnòstic defineix les propostes a realitzar, incloent l'estructura organitzativa, les responsabilitats, les pràctiques, els procediments, les accions i els recursos per portar a terme la millora sostenible del municipi. Ha d'incloure, com a mínim, un Pla de Participació, un Pla d'Actuació i un Pla de Seguiment pel seu desenvolupament.

Pla de Participació: és el document del Pla d'Acció que regula la participació dels diferents actors implicats (Administració i Taller de Participació Ciutadana) en la forma, definició i prioritització de les solucions, l'estructura organitzativa dels participants en l'Agenda Local 21, les responsabilitats, les pràctiques i el procediment per desenvolupar l'acció.

Taller de Participació Ciutadana: (Fòrum Ciutadà, als municipis de les Illes Balears exceptuant Menorca): és l'organisme de consulta i de participació d'aquelles persones o entitats vinculades directament o indirectament al municipi en el qual es vol desenvolupar una Agenda Local 21 i que volen aportar els seus coneixements o la seva opinió en les diferents etapes de l'Agenda Local 21.

Pla d'Actuació: és el document del Pla d'Acció que defineix les accions a realitzar per a solucionar els punts febles o potenciar els punts forts detectats en la Diagnosi. Aquestes accions es defineixen progressivament d'accions generals (d'objectius i àmbits d'abast general) a accions concretes (en projectes precisos i particulars). El Pla d'Actuació ha de definir les Línies Estratègiques, les quals se subdividiran en Programes i aquestes en Accions. Cada una de les Accions es traduirà en Projectes concrets.

Línies Estratègiques: són les propostes d'actuació d'objectiu i àmbit més general definides en el Pla d'Actuació.

Programes: són les propostes d'actuació en una mateixa Línia estratègica i amb objectius particulars, definides en el Pla d'Acció.

Accions: són les accions en què es subdivideix cada Programa del Pla d'Actuació i que responen a cada objectiu de cada Programa.

Projectes: són les propostes concretes i necessàries per dur a terme les Accions del Pla d'Actuació per aconseguir la sostenibilitat. A cada Projecte n'haurà de constar com a mínim:

- Nom del Projecte: descripció i objectius, entitat responsable del seu desenvolupament.
- Recursos humans, tècnics i econòmics requerits per dur-lo a terme.
- Grau d'execució (si està en procés), existència o no de pressupost per realitzar-lo.
- Prioritat d'execució, proposta d'Indicadors de seguiment i resultats.

Pla de Seguiment: és el document del Pla d'Acció que defineix un sistema d'avaluació contínua i periòdica del desenvolupament i dels resultats obtinguts per implantar el Pla d'Acció.

Indicadors: són elements de quantificació que permeten mesurar l'evolució de cada Pla d'Acció i/o els seus resultats, i determinar si les actuacions realitzades en el marc del Pla d'acció estan d'acord amb els objectius de l'Agenda Local 21.

Annex 1: Decret 123/2002

Decret 123/2002, de 4 d'octubre, sobre la implantació de l'Agenda Local 21 als municipis de les Illes Balears, publicat al BOIB nombre 123 de 12 d'octubre.

I

L'Assemblea General de l'ONU, a la sessió celebrada el 22 de desembre de 1989, va decidir l'organització d'una Conferència de les Nacions Unides sobre el medi ambient i el desenvolupament, que va tenir lloc a Rio de Janeiro del 3 al 14 de juny de 1992.

Un dels fruits de la Conferència de les Nacions Unides sobre el Medi Ambient i el Desenvolupament va ser la "Declaració de Rio sobre el Medi Ambient i el desenvolupament" i un Programa d'acció que la desenvolupa, anomenat "Programa 21".

A la "Declaració de Rio" es proclama com a principi número 1 que "Els éssers humans constitueixen el centre de les preocupacions relacionades amb el desenvolupament sostenible. Tenen dret a una vida saludable i productiva en harmonia amb la natura".

El "Programa 21" aborda els problemes apressants d'avui i també tracta de preparar el món per als desafiaments del pròxim segle. Reflecteix un consens mundial i un compromís polític al nivell més alt sobre el desenvolupament i la cooperació en l'esfera del medi ambient (apartat 1.3 del preàmbul).

El capítol 28 del "Programa 21", "Iniciatives de les autoritats locals en recolzament del Programa 21", preveu que les autoritats locals constituïran un factor determinant per a l'assoliment dels objectius del Programa i, en el seu caràcter d'autoritat més propera al poble, desenvolupen una funció molt important en l'educació i mobilització del públic a favor del desenvolupament sostenible, encarregant-se de la creació, el funcionament i el manteniment de la infraestructura econòmica, la social i l'ecològica, supervisant els processos de planificació, establint les polítiques i reglamentacions ecològiques locals i contribuint a l'execució de les polítiques ambientals en els àmbits nacional i subnacional.

Sobre aquestes bases per a l'acció, es proposen una sèrie d'objectius, per a distintes dates, consistents en un procés de consultes de les autoritats locals en les respectives poblacions i un consens sobre un "programa 21 Local", un procés de consultes de la comunitat internacional amb l'objecte d'augmentar la cooperació entre les autoritats locals, incrementar els nivells de col·laboració i cooperació i executar i supervisar programes encaminats a què les dones i els joves estiguin representats en els processos d'adopció de decisions, planificació i execució.

En concordança amb aquests objectius, s'estableixen una sèrie d'activitats a càrrec de les autoritats locals, comunitat internacional i representant de les associacions d'autoritats locals i uns medis d'execució, per la via de finançament i avaluació dels costos, a fi de facilitar les activitats d'augment de capacitat i formació.

II

L'any 1994 els participants a la Conferència Europea sobre Ciutats i Municipis Sostenibles, feta a Aalborg, varen aprovar la "Carta de les Ciutats i Municipis cap a la sostenibilitat (Carta d'Aalborg)", on a la Part III, relativa a "implicació en el procés d'agendes 21 locals: plans d'acció local a favor de la sostenibilitat", les ciutats europees, signatàries de la carta d'Aalborg es comprometen, pel fet de signar-la i de participar a la campanya de ciutats europees sostenibles, a tractar d'arribar a un consens en el si de les nostres comunitats sobre una Agenda 21 d'abast local abans d'acabar l'any 1996, seguint d'aquesta manera el mandat establert en el capítol 28 del Programa 21, tal com es va acordar a la cimera de la terra a Rio de Janeiro el mes de juny de 1992, contribuint a l'aplicació del V Programa de la Unió Europea en matèria de medi ambient, mitjançant els plans d'acció local, que hauran de preparar-se d'acord amb el procés i etapes que preveu la pròpia Carta d'Aalborg.

III

Des de l'aprovació de la Carta d'Aalborg, s'han portat a terme a les Illes Balears diverses iniciatives per a la implantació d'Agendes Locals 21.

L'any 1995, l'Ajuntament de Calvià va començar a treballar en aquest sentit, tot aprovant l'Agenda 21 l'any 1997, i el Consell Insular de Menorca va elaborar un Pla de Desenvolupament Sostenible d'àmbit insular emmarcat dins la declaració de l'illa com a Reserva de la Biosfera. L'any 1996, el Govern Balear (amb el programa ECOTUR) va impulsar la realització de diagnòstics ambientals i plans d'acció a sis destinacions turístiques de les Illes Balears. L'any 1999, es varen aprovar els plans d'acció ambiental de Sant Antoni de Portmany i de Fornells. En els dos darrers anys, tant el Govern de les Illes Balears com els tres consells insulars han propiciat que els ajuntaments de totes les illes comencin els processos d'Agenda 21. Són nombrosos els ajuntaments de les Balears que ja han signat la Carta d'Aalborg. En el cas de Menorca, l'han signada tots els ajuntaments.

La gran importància d'aquestes iniciatives, tant municipals i insulars com del Govern de les Illes Balears, per a la implantació d'Agendes Locals 21, s'ha de completar amb el fet que, tant a nivell de les Illes Balears com a d'altres indrets del món, s'ha produït una gran dispersió i diferència de continguts en els diversos documents que s'han anomenat Agendes Locals 21.

Per aquest motiu, a la tercera Conferència Europea de Ciutats Sostenibles, reunida a Hannover a gener de 2000, es va formular la necessitat de normalitzar i regular les iniciatives d'Agendes Locals 21, així com de dotar-les d'un suport administratiu.

IV

La Disposició addicional vuitena, punt 1, de la Llei 6/1999, de 3 d'abril, de les Directrius d'Ordenació Territorial de les Illes Balears i de mesures tributàries (BOIB núm. 48 de 17 d'abril de 1999) estableix:

“Octava.- El Govern de les Illes Balears aprovarà les mesures necessàries per afavorir:

1. L'aplicació, abans d'un any, de l'Agenda Local 21 en els municipis i nuclis de les Illes Balears, d'acord amb el Programa 21 de la Conferència de Rio (1992)”

Aquesta disposició reconeix implícitament l'important paper que té el Govern de les Illes Balears per a la implantació a Balears de les Agendes Locals 21, sense excloure l'impuls que pugui procedir dels consells insulars.

V

L'objecte d'aquest Decret és, per una part, en compliment del que disposa la disposició addicional octava, punt 1 de la Llei de les Directrius d'Ordenació del Territori i de mesures tributàries de 1999, aprovar les mesures necessàries per afavorir l'aplicació de l'Agenda Local 21 en els municipis i nuclis de les Illes Balears, d'acord amb el Programa 21 de la Conferència de Rio; i per altra, seguint les recomanacions de la Conferència Europea de Ciutats Sostenibles de Hannover, normalitzar i regular les iniciatives d'Agendes Locals 21, així com dotar-les d'un suport administratiu.

Aquest Decret consta de tretze articles, dividits en un capítol preliminar i dos capítols, així com una disposició addicional, dues disposicions transitòries i dues finals.

El Capítol preliminar, sota la rúbrica de disposicions generals (articles 1 a 4), es refereix a l'objecte, finalitat, àmbit d'aplicacions i definicions a efectes del Decret, essent de destacar que el que es tracta és d'establir una normativa comuna, mínima, de caràcter harmonitzador, per afavorir la implantació de les Agendes Locals 21 als municipis de les Illes Balears, si bé excepcionalment es permet que la implantació sigui a una part del terme municipal que inclogui un nucli de població.

El Capítol I (articles 5 a 7) du la rúbrica “de l'organització i registre”, i preveu la creació a la Conselleria de Medi Ambient del Govern de les Illes Balears d'una organització i d'uns mecanismes per a l'adequada implantació d'Agendes Locals 21. La Conselleria de Medi Ambient assessorarà els ajuntaments i els donarà suport tècnic en l'elaboració i en la implantació de l'Agenda Local 21 (redacció, estudis, fòrum, seguiment, indicadors, etc.), com també altra informació complementària (aclariments, col·laborar en la recerca i sol·licitud d'ajudes econòmiques, etc).

Independentment, els consells insulars podran posar a disposició dels ajuntaments del seu àmbit insular l'assessorament tècnic i de coordinació que considerin oportú.

El Registre Balear d'Agendes Locals 21, com a tot registre, el que pretén és reunir en un sol document públic i donar publicitat als municipis adherits a la Carta d'Aalborg i als que han implantat una Agenda Local 21, degudament validada.

La validació de l'Agenda Local 21, elaborada pels Ajuntaments, a realitzar per la Comissió Balear de Medi Ambient i pels Comitès Especialitzats Insulars que es crearan en el seu si, té com a finalitat assolir un mínim d'harmonització entre totes les Agendes Locals 21 que s'implantin a les Illes Balears, però amb la menor intromissió en les competències municipals.

La Xarxa Balear de Sostenibilitat és una conseqüència del Programa 21 que exhorta als representats de les associacions d'autoritats locals a establir processos per augmentar l'intercanvi d'informació, experiència i assistència tècnica mútua entre les autoritats locals.

Dins el Capítol II (articles 8 a 13), es regula, amb el caràcter de mínims, el contingut i el procediment d'implantació d'una Agenda Local 21. El contingut mínim de l'Agenda Local 21 està constituït per un diagnòstic i per un Pla d'Acció, que es defineixen a l'article 8.

I des del punt de vista procedimental, s'estableix, com no podia ésser d'una altra manera, que la iniciativa per a la implantació correspon al respectiu ajuntament, regulant els passos per a la definitiva implantació de l'Agenda Local 21, i s'ha de destacar que es preveu expressament la possibilitat de firma d'un conveni de col·laboració entre l'Ajuntament i la Conselleria de Medi Ambient o el consell insular corresponent a fi de donar suport a les iniciatives municipals.

En el procés d'elaboració del diagnòstic i del Pla d'Acció, es dóna especial importància a la participació ciutadana, atès el que disposa el Programa 21, si bé es deixa a la decisió municipal la concreta forma en què es produirà aquesta participació ciutadana a través del que s'ha denominat Fòrum Ciutadà.

L'Agenda Local 21, al final, es resumeix en un Pla d'Acció, elaborat per l'Ajuntament, amb la col·laboració ciutadana i validat per la Comissió Balear de Medi Ambient, que és el document bàsic a efectes d'assolir una major sostenibilitat en el municipi en qüestió i que no només estableix un pla de participació i unes solucions, sinó també un Pla de Seguiment i d'avaluació de l'execució del Pla, que donarà lloc a informes regulars i a una participació de la Comissió Balear de Medi Ambient, sobre la conveniència que el municipi continuï dins el Registre d'Agendes Locals 21 i la Xarxa Balear de Sostenibilitat.

Amb la disposició addicional es pretén deixar oberta la possibilitat que els respectius Consells Insulars adoptin accions dirigides a facilitar la implantació d'Agendes Locals 21 en el seu territori, però sense poder substituir la iniciativa i actuacions d'elaboració d'una Agenda Local 21, que sempre correspondrà a cada municipi.

Les disposicions transitòries primera i segona preveuen, respectivament, els supòsits de municipis que, a la entrada en vigor del Decret, ja comptin amb una Agenda Local 21, o bé, estiguin duent a terme els tràmits per aprovar-la. En el primer cas, quedaran inclosos, previ informe de la Comissió Balear de Medi Ambient, en el Registre Balear d'Agendes Locals 21 i formaran part de la Xarxa Balear de Sostenibilitat; en el segon, els municipis hauran de sol·licitar informe a la Comissió Balear de Medi Ambient, sobre l'adequació dels tràmits realitzats a allò disposat pel Decret, i continuaran la resta de la tramitació de conformitat amb el mateix fins a la aprovació definitiva de l'Agenda Local 21.

VI

Per tot el que s'ha exposat, a proposta de la consellera de Medi Ambient, previ informe del Servei Jurídic i de la Secretaria General Tècnica de la Conselleria, d'acord amb el Consell Consultiu de les Illes Balears, i havent-lo considerat el Consell de Govern en sessió del dia 4 d'octubre 2002,

DECRET

CAPÍTOL PRELIMINAR.

Disposicions generals

Article 1.

Objecte

Aquest Decret té per objecte, en desenvolupament del que disposa la disposició addicional octava, punt 1, de la Llei 6/1999, de 3 d'abril, de les Directrius d'Ordenació Territorial de les Illes Balears i de mesures tributàries, regular la implantació de l'Agenda Local 21 als municipis i nuclis de les Illes Balears, d'acord amb el Programa 21 de la Conferència de Rio de 1992, establint un marc normatiu comú de caràcter mínim per als municipis que desitgin implantar aquest instrument de gestió ambiental, per tal de contribuir a la sostenibilitat, incloses les seves variables socials i econòmiques

Article 2.

Finalitat

La finalitat d'aquest Decret és afavorir, impulsar i harmonitzar la implantació de l'Agenda Local 21 a tots els municipis i nuclis de les Illes Balears, per tal de contribuir a la sostenibilitat.

Article 3.

Àmbit d'aplicació

1. L'àmbit d'aplicació d'aquest Decret comprèn tots els municipis i nuclis de les Illes Balears que, voluntàriament, vulguin implantar, o estiguin implantant, una Agenda Local 21.
2. Amb caràcter general, cada Agenda Local 21 comprendrà tot un terme municipal, llevat que el respectiu ajuntament, motivadament, acrediti la conveniència o necessitat de referir-se només a una part del terme municipal i/o a un dels seus nuclis.

Article 4.

Definicions.

Als efectes d'aquest Decret s'ha d'entendre per:

- a) Agenda Local 21: és un sistema de gestió global a curt, mig i llarg termini en el qual, mitjançant un Pla d'Acció, s'estableixen uns objectius ambientals, econòmics i socials, mesurables i avaluablem periòdicament, per tal d'aconseguir, amb la participació activa d'un Fòrum Ciutadà, la sostenibilitat del municipi i una millor qualitat de vida dels ciutadans.
- b) Nucli: és aquella part d'un terme municipal que, incloent un agrupament de població, excepcionalment constitueix l'àmbit per a la implantació d'una Agenda Local 21.
- c) Conferència de Rio: és la Conferència de les Nacions Unides sobre el medi ambient i el desenvolupament, que es va celebrar a Rio de Janeiro (Brasil), del 3 al 14 de juny de 1992. Entre els documents de la conferència s'aprovaren els 27 principis de "la Declaració de Rio sobre el Medi Ambient i el Desenvolupament" (151/5, de 7 de maig de 1992); i "el Programa 21".
- d) Programa 21: és un Programa d'Acció aprovat per la Conferència de les Nacions Unides sobre el medi ambient i el desenvolupament l'any 1992, que abordant els problemes apressants d'avui, tracta de preparar el món per als desafiaments del segle XXI, reflectint un consens mundial i un compromís polític sobre el desenvolupament i la cooperació en l'esfera del medi ambient.
- e) Declaració de Rio sobre el Medi Ambient i el Desenvolupament (151/5, de 7 de maig de 1992): és la proclamació de 27 principis aprovada pels Estats participants en la Conferència de Rio sobre el medi ambient i el desenvolupament.
- f) Sostenibilitat: del vocable llatí *sustenerere*, que significa conservar o mantenir un estat desitjat al llarg del temps. La seva aplicació en referència a les activitats humanes i la seva relació amb el medi ambient implica el desenvolupament de l'activitat humana dins els límits de la capacitat de càrrega del medi ambient.

En quant a les Agendes Locals 21 s'entén per accions sostenibles, les que possibiliten l'apropament progressiu al compliment dels 27 principis de la Declaració de Rio sobre el medi ambient i el desenvolupament.

g) Carta d'Aalborg: és la Carta de les Ciutats i Municipis Europeus cap a la sostenibilitat, redactada a la ciutat danesa d'Aalborg l'any 1994, la qual significa un compromís de millora cap a la sostenibilitat i l'acord de la implantació d'una Agenda Local 21.

h) Direcció General de Medi Ambient de la Comissió Europea: és l'òrgan de les Comunitats Europees que té encarregades les qüestions relatives al medi ambient.

i) Campanya Europea de Ciutats Sostenibles: és l'organització, depenent de la Direcció General de Medi Ambient de la Comissió Europea, on es registren tots els municipis que s'han adherit a la Carta d'Aalborg.

j) Programa de les Nacions Unides per al Medi Ambient (PNUMA): és una organització internacional depenent de les Nacions Unides que, amb la seva seu a Nairobi, es va crear a la Declaració d'Estocolm sobre el medi ambient humà, de 1972, per al desenvolupament de qüestions relatives al medi ambient.

k) Diagnòstic: és el document d'anàlisi ambiental, social i econòmic del municipi, definint la situació actual, la tendent i la desitjable. Normalment és dividirà en dues etapes: un Prediagnòstic obtingut d'una primera recollida d'informació ja existent i el Diagnòstic Final amb una anàlisi completa i detallada de la situació.

l) Punts Forts: són els punts principals definits en el Diagnòstic de l' Agenda Local que suposen un estat òptim o una potencialitat de millora per a la sostenibilitat del municipi.

m) Punts Febles: són els punts principals definits en el Diagnòstic de l' Agenda Local 21 que suposen un estat crític o una potencialitat de risc per la sostenibilitat del municipi.

n) Fòrum ciutadà: és l'organisme de consulta i de participació d'aquelles persones o entitats vinculades directament o indirectament al municipi en el qual es vol desenvolupar una Agenda Local 21 i que volen aportar els seus coneixements o la seva opinió en les diferents etapes de l' Agenda Local 21.

o) Pla d'acció: és el document que basant-se en el diagnòstic defineix les propostes a realitzar, incloent l'estructura organitzativa, les responsabilitats, les pràctiques, els procediments, les accions i els recursos per portar a terme la millora sostenible del municipi. Ha d'incloure, com a mínim, un Pla de Participació, un Pla d'Actuació i un Pla de Seguiment pel seu desenvolupament.

p) Pla de Participació: és el document del Pla d'Acció que regula la participació dels diferents actors implicats (Administració i Fòrum) en la forma, definició i prioritització de les solucions, l'estructura organitzativa dels participants en l' Agenda Local 21, les responsabilitats, les pràctiques i el procediment per desenvolupar el Pla d'Acció.

q) Pla d'Actuació: és el document del Pla d'Acció que defineix les accions a realitzar per solucionar els punts febles o potenciar els punts forts detectats en el Diagnòstic. Aquestes accions es defineixen progressivament d'accions generals (d'objectius i àmbits d'abast general) a accions concretes (en projectes precisos i particulars). El Pla d'Actuació ha de definir les Línies Estratègiques, les quals se subdividiran en Programes i aquests en Accions. Cada una de les Accions es traduirà en Projectes concrets.

r) Línies Estratègiques: són les propostes d'actuació d'objectiu i àmbit més general definides en el Pla d'Actuació.

s) Programes: són les propostes d'actuació en una mateixa Línia Estratègica i amb objectius particulars, definides en el Pla d'Actuació.

t) Accions: són les accions en què se subdivideix cada Programa del Pla d'Actuació i que responen a cada objectiu de cada Programa.

u) Projectes: són les propostes concretes i necessàries per dur a terme les Accions del Pla d'Actuació per aconseguir la sostenibilitat. A cada Projecte n'haurà de constar com a mínim:

Nom del Projecte, Descripció i objectius, Entitat responsable del seu desenvolupament

Recursos humans, tècnics econòmics requerits per dur-lo a terme.

Grau d'execució (si està en procés), existència o no de pressupost per realitzar-lo.

Prioritat d'execució, Proposta d'indicadors de seguiment i de resultats.

v) Pla de Seguiment: és el document del Pla d'Acció que defineix un sistema d'avaluació continua i periòdica del desenvolupament i dels resultats obtinguts per implantar el Pla d'Acció.

w) Indicadors: són elements de quantificació que permeten mesurar l'evolució de cada Pla d'Acció i/o els seus resultats, i determinar si les actuacions realitzades en el marc del Pla d'acció estan d'acord amb els objectius de l' Agenda Local 21.

x) Validació: comprovació que la documentació presentada per un ajuntament és conforme als principis de sostenibilitat (segons els 27 principis de la Declaració de Rio sobre el medi ambient i el desenvolupament i la Carta de les Ciutats i Municipis Europeus cap a la sostenibilitat d'Aalborg), així com del compliment dels requisits mínims que per a l'elaboració i seguiment d'una Agenda Local 21 s'exposen al present Decret.

CAPÍTOL I. De l'organització i registre.

Article 5. Normes generals

1. Per a la implantació de l'Agenda Local 21 als municipis i/o nuclis de les Illes Balears, es crea a la Conselleria de Medi Ambient del Govern de les Illes Balears el Registre Balear d'Agendes Locals 21 i la Xarxa Balear de Sostenibilitat.

2. La Comissió Balear de Medi Ambient crearà, en el seu si, tres Comitès Especialitzats Insulars per a l'Agenda Local 21 corresponents a les illes de Mallorca, Menorca i Pitiüses i presidits per un representant dels respectius consells insulars. La Comissió Balear de Medi Ambient haurà de determinar la resta de la composició dels dits comitès, però hi haurà d'incloure com a mínim dos representants del Govern de les Illes, dos del consell insular corresponent i dos dels municipis de l'illa corresponent.

Article 6. Registre Balear d'Agendes Locals 21.

1. El Registre Balear d'Agendes Locals 21, que es crea a la Conselleria de Medi Ambient, té com a funcions:

- La inscripció de tots els municipis adherits a l'anomenada Carta d'Aalborg, amb la finalitat d'implantar al seu municipi una Agenda Local 21.
- La inscripció dels municipis, o en el seu cas els nuclis, que hagin implantat una Agenda Local 21.

El Registre constarà de llistes separades per a cada funció.

2. La inscripció al Registre Balear d'Agendes Locals 21 determinarà, com a mínim, els següents extrems:

- Municipi que s'inscriu, en referència a l'acord de l'òrgan local corresponent.
- Objecte de la inscripció.
- Data de la inscripció, amb referència als acords de l'òrgan local corresponent.

3. La inscripció del municipi adherit a la Carta d'Aalborg es remetrà a la Direcció General de Qualitat i Avaluació Ambiental del Ministeri de Medi Ambient, a la Direcció General de Medi Ambient de la Comissió Europea, per al seu coneixement i notificació a la Campanya Europea de Ciutats i Pobles Sostenibles.

4. La inscripció del municipi que hagi implantat una Agenda Local 21 validada es comunicarà al Ministeri de Medi Ambient per a la notificació al Programa de les Nacions Unides per al Medi Ambient (PNUMA).

5. La inscripció d'un municipi al Registre Balear d'Agendes Locals 21 es considerarà, a tots els efectes, com a un mèrit per a la possible obtenció de finançament autonòmic per a l'elaboració de la seva Agenda Local 21 o per a la realització d'actuacions municipals incloses dins del Pla d'Acció de l'Agenda Local 21.

Article 7. Xarxa Balear de Sostenibilitat.

1. La Xarxa Balear de Sostenibilitat, que es crea a la Conselleria de Medi Ambient a iniciativa de la Comissió Balear de Medi Ambient, té com a finalitat afavorir l'intercanvi de coneixements i d'experiències en la realització, aplicació i seguiment de las Agendes Locals 21.

2. La Xarxa Balear de Sostenibilitat estarà integrada pels municipis inscrits al Registre Balear d'Agendes Locals 21, per haver-se adherit a la Carta d'Aalborg, o per haver implantat una Agenda Local 21 degudament validada, pels consells insulars, així com per tots els municipis i entitats públiques i privades de les Illes Balears que donin suport a les iniciatives de l'Agenda Local 21, ho sol·licitin i així ho acordi la Comissió Balear de Medi Ambient.

CAPÍTOL II.

Del contingut i procediment d'implantació de l'Agenda Local 21

Article 8. **Contingut mínim.**

L'Agenda Local 21 inclourà, com a mínim, el següent:

- a) Un Diagnòstic del municipi, que consistirà en l'anàlisi ambiental, social i econòmic del municipi, definint la situació actual, la tendint i la desitjable, per tal d'assegurar que la seva evolució demogràfica, social, econòmica, ambiental, urbanística i de qualitat de vida, entre d'altres, respongui a criteris de sostenibilitat anteriorment definits i de preservació dels recursos naturals.
- b) Un Pla d'acció, que és el document que basant-se en el diagnòstic defineix les propostes a realitzar, amb inclusió de l'estructura organitzativa, les responsabilitats, les pràctiques, els procediments, les accions i els recursos per dur a terme la millora sostenible del municipi.

Article 9. **Iniciativa.**

1. La iniciativa per a la implantació d'una Agenda Local 21 en el municipi, o excepcionalment en el nucli, correspon al respectiu ajuntament, mitjançant acord adoptat per l'òrgan competent, que haurà d'incloure l'adhesió a la Carta d'Aalborg de 1994.
2. L'adhesió a la Carta d'Aalborg es comunicarà al Registre Balear d'Agendes Locals 21, a efectes de la seva inscripció.
3. L'ajuntament promourà la implantació de l'Agenda Local 21, pels seus propis mitjans o, si així ho sol·licita, podrà rebre suport tècnic de la Conselleria de Medi Ambient o del corresponent consell insular, prèvia firma d'un conveni de col·laboració amb la institució pertinent.

Article 10. **Diagnòstic i participació ciutadana.**

1. El Diagnòstic del municipi inclourà, com a mínim, el Prediagnòstic i el Diagnòstic Final.
2. El Prediagnòstic és el document tècnic que recopila tota la informació existent, de caràcter ambiental, demogràfic, social i cultural, jurídic, econòmic, estadístic, en base numèrica o en suport cartogràfic, de tal forma que permeti l'anàlisi de la situació actual del municipi i la determinació de les causes que han conduït a aquesta situació, fent una síntesi de la situació de partida.
3. Elaborat el Prediagnòstic, i abans de la redacció del Diagnòstic Final, el respectiu Ajuntament iniciarà un diàleg amb els seus ciutadans, organitzacions cíviques, empresarials i industrials locals, celebrant consultes i promovent un consens, d'acord amb el que disposa el Programa 21 (apartat 28.3), constituint, a tal efecte, el Fòrum Ciutadà del seu municipi.
4. El Diagnòstic Final és el document tècnic contrastat que, a títol orientatiu, conté la informació, almenys, sobre els aspectes següents:
 - 1) Descripció general del municipi, resum històric, demografia i poblacionals: creixement, immigració, etc.
 - 2) Aspectes ambientals: consum de recursos propis i aliens, mobilitat, contaminació residus, etc.
 - 3) Sectors econòmics presents al municipi, i les seves tendències futures.
 - 4) Ordenació del territori i urbanisme.
 - 5) Aspectes socioculturals: sanitat, educació, infraestructura cultural, etc.
 - 6) Organització i actuacions de l'ajuntament per conèixer el grau de coherència entre els objectius de sostenibilitat i participació i les accions reals de l'administració municipal.
 - 7) Punts Forts i Punts Febles del municipi de forma contrastada i prioritzada pel Fòrum Ciutadà.

5. El Diagnòstic serà remès al Comitè Especialitzat Insular corresponent a efectes del seu coneixement i suggeriments si s'escau.

Article 11.
Pla d'Acció

1. El respectiu ajuntament, amb la col·laboració del Fòrum ciutadà, i d'acord amb el Diagnòstic i els suggeriments recollides del Comitè Especialitzat Insular, dissenyarà un Pla d'Acció, que haurà de tenir els continguts mínims recollits als apartats o, p, q, r, s, t, u, v i ,w de l'article 4 del present Decret.

2. El Pla d'Acció s'aprovarà per l'òrgan pertinent de l'Ajuntament.

Article 12.
Validació del Pla d'Acció

Una vegada aprovat el Pla d'Acció es remetrà al corresponent Comitè Especialitzat Insular de l'Agenda Local 21 per a la seva validació, d'acord amb els principis de sostenibilitat exposats a "la declaració de Rio sobre el medi ambient i el desenvolupament" i segons els continguts mínims d'aquest decret.

Els Comitès Especialitzats Insulars de les Agendes locals 21 L21 elevaran regularment informe a la Comissió Permanent de la Comisió Balear de Medi Ambient i li proposaran les inscripcions de municipis en el Registre Balear d'Agendes Locals 21 i a la Xarxa Balear de Sostenibilitat. La Comissió Permanent haurà de ratificar les propostes, i procedir a les inscripcions o rebutjar-les.

Article 13.
Seguiment de l'Agenda Local 21

L'Ajuntament haurà de mantenir informat el corresponent Comitè Especialitzat dels avanços, retards, nivell d'èxit obtingut per les actuacions realitzades i el grau de compliment dels objectius i, si s'escau, les modificacions, del Pla d'Acció.

El respectiu Comitè Especialitzat remetrà a la Comissió Balear de Medi Ambient un informe sobre les anteriors circumstàncies i la seva incidència sobre el Pla d'Acció de l'Agenda Local 21.

La Comissió Balear de Medi Ambient, a partir de l'Informe del Comitè Especialitzat Insular, se pronunciarà sobre la conveniència de la continuïtat del municipi al Registre Balear d'Agendes Locals 21 i a la Xarxa Balear de Sostenibilitat.

Disposició addicional

Sense perjudici que la iniciativa per a l'elaboració d'una Agenda Local 21 correspon en tot cas als respectius Ajuntaments, els Consells Insulars corresponents, podran promoure l'elaboració de Diagnòstics o Plans d'actuació de la totalitat o una part del seu territori amb l'objecte de facilitar la implantació de les Agendes Locals 21.

Disposició transitòria primera

Els municipis que, a l'entrada en vigor d'aquest Decret, ja disposin d'una Agenda Local 21 aprovada per l'Ajuntament, quedaran inclosos, previ informe de la Comissió Balear de Medi Ambient, en el Registre Balear d'Agendes Locals 21 i formaran part de la Xarxa Balear de Sostenibilitat, sempre que l'ajuntament respectiu ho sol·liciti a la Conselleria de Medi Ambient.

Els que no ho sol·licitin, no podran gaudir dels beneficis que estableix, o pugui establir, la normativa vigent en matèria d'Agendes Locals 21.

Disposició transitòria segona

Els municipis que a la entrada en vigor d'aquest Decret hagin iniciat els tràmits per a la constitució de l'Agenda Local 21 però sense haver arribat a l'aprovació definitiva, hauran de sol·licitar informe a la Comissió Balear de Medi Ambient, sobre l'adequació dels tràmits realitzats a allò disposat pel present Decret, i continuaran la resta de la tramitació de conformitat amb el mateix.

Disposició final primera

Es faculta la Consellera de Medi Ambient per dictar les disposicions que siguin necessàries per al desplegament i execució d'aquest Decret.

Disposició final segona

Aquest Decret entrarà en vigor al dia següent de la seva publicació al Butlletí Oficial de les Illes Balears.

Palma, 4 d'octubre de 2002

EL PRESIDENT
Francesc Antich i Oliver

La consellera de Medi Ambient
Margalida Rosselló Pons

Annex 2: Document per a la signatura dels Compromisos d'Aalborg

AALBORG+10 – INSPIRACIÓ PEL FUTUR

LA NOSTRA VISIÓ COMPARTIDA

Els governs locals europeus agrupats en la Campanya Europea de Ciutats i Pobles Sostenibles, reunits a la Conferència Aalborg+10, confirmem la nostra visió compartida d'un futur sostenible per a les nostres comunitats.

La nostra visió per a les ciutats i pobles és que siguin inclusives, pròsperes, creatives i sostenibles, i que ofereixin una bona qualitat de vida a tots els ciutadans i els permetin participar en tots els aspectes de la vida urbana. Des de la Cimera de Rio el 1992 i l'adopció el 1994 dels principis de sostenibilitat expressats a la Carta europea de ciutats i pobles cap a la sostenibilitat – Carta d'Aalborg, la nostra visió ha evolucionat a través del Pla d'acció de Lisboa «De la Carta a l'acció», de 1996; la Declaració de Hannover dels líders municipals d'Europa a les portes del segle XXI, de l'any 2000, i la Declaració de Johannesburg, de 2002. Considerem la Conferència "Inspiració pel futur – Aalborg+10" de 2004 una fita en aquest procés.

ELS NOSTRES REPTES

En el compliment de les nostres responsabilitats de govern i gestió locals, estem cada cop més subjectes a la pressió combinada de la globalització econòmica i el desenvolupament tecnològic. Ens enfrontem a un canvi econòmic fonamental i a amenaces, tant naturals com causades per l'activitat humana, que posen en perill les nostres comunitats i els nostres recursos.

Afrontem reptes de grans proporcions: crear ocupació en una economia basada en el coneixement, combatre la pobresa i l'exclusió social, garantir una protecció eficaç per al nostre medi ambient, reduir la nostra petjada ecològica, respondre a canvis demogràfics i gestionar la diversitat cultural, així com impedir els conflictes i mantenir la pau a comunitats que han estat devastades per la guerra.

LES NOSTRES RESPONSABILITATS

Tenim un paper central pel que fa a assegurar un desenvolupament sostenible i abordar els reptes a què ens enfrontem en cooperació amb tota la resta d'àmbits de govern. Aquest paper central exigeix que adoptem un enfocament més enèrgic i integrat de la política local, mitjançant l'armonització dels objectius mediambientals, socials, culturals i econòmics. Al mateix temps, hem d'assegurar-nos que els nostres esforços per millorar la nostra qualitat de vida local no posen en perill la qualitat de vida de persones d'altres regions del món o la de les generacions futures.

En l'àmbit de la vida quotidiana, som el nivell de govern més proper als ciutadans europeus i tenim oportunitats úniques per influir en el comportament individual a favor de la sostenibilitat a través de l'educació i la sensibilització.

Podem oferir suport local en la implementació de les estratègies i polítiques europees, com ara l'Estratègia de Lisboa, l'Estratègia europea de desenvolupament sostenible, el sisè Programa d'acció ambiental, la futura Estratègia temàtica sobre el medi ambient urbà de la UE; les iniciatives europees sobre el canvi climàtic, la salut i el govern, com també en la implementació dels Objectius de desenvolupament del mil·lenni de la UE i el Pla d'implementació de Johannesburg.

LA NOSTRA RESPOSTA: ELS COMPROMISOS D'AALBORG

Els governs locals europeus assumim aquests reptes i acceptem les nostres responsabilitats. Adoptem els **Compromisos d'Aalborg** com un pas endavant significatiu, des de l'Agenda fins a l'Acció estratègica i coordinada.

Accelerarem els nostres esforços cap a un desenvolupament local sostenible, inspirant-nos en els principis de sostenibilitat expressats a la Carta d'Aalborg. Desitgem traslladar la nostra visió comuna de futurs urbans sostenibles a objectius i accions de sostenibilitat tangibles en l'àmbit local.

Adoptem els Compromisos d'Aalborg com un mitjà a partir del qual escollirem les prioritats que siguin apropiades a les nostres situacions i necessitats locals, que també tenen en compte l'impacte global de les nostres activitats. Iniciarem un procés participatiu local per identificar objectius específics i terminis per controlar-ne els progressos.

ELS NOSTRES SOCIS

Instem tots els governs locals i regionals d'Europa que se sumin a la signatura dels Compromisos d'Aalborg i que informin la Campanya Europea de Ciutats i Pobles Sostenibles de la seva decisió.

Instem les nostres associacions nacionals d'autoritats locals i regionals, els nostres governs nacionals, la Comissió Europea i altres institucions europees perquè reconeguin els Compromisos d'Aalborg com una contribució important als esforços d'Europa cap a la sostenibilitat i perquè donin suport a la nostra feina relativa als Compromisos d'Aalborg.

Instem les xarxes de governs locals, incloent-hi l'Associació de Ciutats i Regions per al Reciclatge (ACRR), Climate Alliance – Klima-Bündnis – Alianza del Clima e.V., el Consell de Municipis i Regions d'Europa (CEMR), Energie-Cités, Eurocities, ICLEI – Governos Locals per la Sostenibilitat, Medcities, la Unió de Ciutats Bàltiques (UBC) i l'Organització Mundial de la Salut (OMS) – Ciutats Saludables, perquè donin suport a la nostra feina relativa als Compromisos d'Aalborg, perquè ens ajudin a avançar en els nostres objectius i a fer-ne el seguiment, i perquè ens facilitin l'accés als coneixements i experiència dels seus respectius àmbits d'actuació.

COMPROMISOS D'AALBORG

1 GOVERNABILITAT

Ens comprometem a potenciar els nostres processos de presa de decisions mitjançant una democràcia més participativa.

En conseqüència, treballarem per:

1. Avançar en la visió compartida a llarg termini d'una ciutat o poble sostenible.
2. Incorporar la capacitat de participació i de desenvolupament sostenible a la comunitat local i l'Administració municipal.
3. Convidar tots els sectors de la societat local a participar eficaçment en la presa de decisions.
4. Fer que les nostres decisions siguin obertes, responsables i transparents.
5. Cooperar eficaçment i conjuntament amb municipis veïns, altres ciutats i pobles, i altres àmbits de govern.

2 GESTIÓ LOCAL CAP A LA SOSTENIBILITAT

Ens comprometem a implementar cicles de gestió eficaços, des de la seva formulació fins a la seva implementació i avaluació.

En conseqüència, treballarem per:

1. Enfortir l'Agenda 21 Local o altres processos de sostenibilitat local i atorgar-los un paper central en el govern local.
2. Oferir una gestió integrada cap a la sostenibilitat, basada en el principi preventiu i d'acord amb la futura Estratègia temàtica sobre el medi ambient urbà de la UE.
3. Establir objectius i terminis en el marc dels Compromisos d'Aalborg i crear i seguir l'instrument de control dels Compromisos d'Aalborg.

4. Assegurar que els temes de sostenibilitat són centrals en els processos de presa de decisions i que l'assignació de recursos es basa en criteris fermes i amplis de sostenibilitat.
5. Cooperar amb la Campanya Europea de Ciutats i Pobles Sostenibles i les seves xarxes per fer el seguiment del nostre progrés cap a l'assoliment dels nostres objectius de sostenibilitat i avaluar-lo.

3 BÉNS NATURALS COMUNS

Ens comprometem a assumir plenament la responsabilitat de protegir, preservar i garantir un accés equitatiu als béns naturals comuns.

En conseqüència, treballarem per:

1. Reduir el consum d'energia primària i incrementar el percentatge d'energies renovables.
2. Millorar la qualitat de l'aigua, estalviar aigua i utilitzar l'aigua de manera més eficaç.
3. Promoure i incrementar la biodiversitat, i estendre els espais naturals i els espais verds designats i tenir-ne cura.
4. Millorar la qualitat de la terra, preservar la terra ecològicament productiva i promoure l'agricultura i silvicultura sostenibles.
5. Millorar la qualitat de l'aire.

4 CONSUM I ELECCIÓ D'ESTILS DE VIDA RESPONSABLES

Ens comprometem a adoptar i facilitar l'ús prudent i eficient dels recursos i a encoratjar el consum i la producció sostenibles.

En conseqüència, treballarem per:

1. Evitar i reduir els residus, i incrementar la reutilització i el reciclatge.
2. Gestionar i tractar els residus d'acord amb els principis de les millors pràctiques.
3. Evitar el consum d'energia innecessari i millorar l'eficàcia de l'energia final.
4. Fer procediments de compra sostenibles.
5. Promoure de manera activa la producció i el consum sostenibles, especialment de productes amb etiqueta ecològica, orgànics, ètics i de comerç just.

5 URBANISME I DISSENY

Ens comprometem a atorgar un paper estratègic a l'urbanisme i el disseny per resoldre els problemes ambientals, socials, econòmics, culturals i relatius a la salut en benefici de tots.

En conseqüència, treballarem per:

1. Reutilitzar i regenerar zones abandonades o desfavorides.
2. Evitar expansions urbanes descontrolades mitjançant l'assoliment de densitats urbanes apropiades i prioritant el desenvolupament de zones industrials abandonades enfront de nous emplaçaments no urbanitzats.
3. Garantir l'ús mixt d'edificis i urbanitzacions amb un bon equilibri de llocs de treball, habitatges i serveis, i donar prioritat a l'ús residencial en els centres urbans.
4. Garantir la conservació, la renovació i la utilització/reutilització apropiades del nostre patrimoni cultural urbà.
5. Complir els requisits del disseny i la construcció sostenibles i promoure l'arquitectura i les tecnologies de construcció d'alta qualitat.

6 MILLOR MOBILITAT, MENYS TRÀNSIT

Reconeixem la interdependència del transport, la salut i el medi ambient, i ens comprometem a promoure enèrgicament opcions de mobilitat sostenibles.

En conseqüència, treballarem per:

1. Reduir la necessitat de transport motoritzat privat i promoure alternatives atractives i accessibles per a tothom.
2. Augmentar la proporció de desplaçaments fets amb transport públic, a peu i en bicicleta.
3. Promoure la transició a vehicles de baix nivell d'emissions.
4. Desenvolupar un pla de mobilitat urbana integrat i sostenible.
5. Reduir l'impacte del transport en el medi ambient i la salut pública.

7 ACCIÓ LOCAL PER A LA SALUT

Ens comprometem a protegir i promoure la salut i el benestar dels nostres ciutadans.

En conseqüència, treballarem per:

1. Sensibilitzar la població i prendre mesures pel que fa als factors determinants de la salut més amplis, la majoria dels quals es troben fora del sector sanitari.
2. Promoure la planificació del desenvolupament de la salut a la ciutat, un mitjà per construir i mantenir aliances estratègiques a favor de la salut a les nostres ciutats.
3. Reduir les desigualtats en la salut i abordar la pobresa, la qual cosa requerirà informes regulars sobre el progrés en la reducció de les diferències.
4. Promoure la valoració de l'impacte en la salut com un mitjà perquè tots els sectors centrin els seus esforços en la salut i la qualitat de vida.
5. Mobilitzar els planificadors urbans perquè tinguin en compte la salut en les seves estratègies i iniciatives urbanístiques.

8 UNA ECONOMIA LOCAL ACTIVA I SOSTENIBLE

Ens comprometem a crear i garantir una economia local pròspera que doni accés al treball sense perjudicar el medi ambient.

En conseqüència, treballarem per:

1. Adoptar mesures que estimulin i donin suport a la ocupació local i la creació d'empreses.
2. Cooperar amb les empreses locals per promoure i implementar bones pràctiques empresarials.
3. Desenvolupar i implementar principis de sostenibilitat per a la ubicació de les empreses.
4. Promoure mercats de productes locals i regionals d'alta qualitat.
5. Fomentar un turisme local sostenible.

9 IGUALTAT SOCIAL I JUSTÍCIA

Ens comprometem a assegurar comunitats inclusives i solidàries.

En conseqüència, treballarem per:

1. Desenvolupar i implementar programes per prevenir i pal·liar la pobresa.
2. Garantir un accés equitatiu als serveis públics, l'educació, les oportunitats de treball, la formació, la informació i les activitats culturals.

3. Fomentar la inclusió social i la igualtat de gènere.
4. Millorar la seguretat de la comunitat.
5. Garantir habitatges i condicions de vida de qualitat i socialment integrats.

10 DEL LOCAL AL GLOBAL

Ens comprometem a assumir la nostra responsabilitat global a favor de la pau, la justícia, la igualtat, el desenvolupament sostenible i la protecció del clima.

En conseqüència, treballarem per:

1. Desenvolupar i seguir un enfocament estratègic i integrat per atenuar el canvi climàtic, i treballar per aconseguir un nivell sostenible d'emissions de gasos hivernacle.
2. Atorgar a la política de protecció del clima un paper central en les nostres polítiques relatives a energia, transport, compres, residus, agricultura i silvicultura.
3. Conscienciar de les causes i impactes probables del canvi climàtic, i integrar accions preventives en la nostra política relativa al canvi climàtic.
4. Reduir el nostre impacte en el medi ambient global i promoure el principi de justícia mediambiental.
5. Reforçar la cooperació internacional de les pobles i ciutats i desenvolupar respostes locals a problemes globals conjuntament amb els governs locals, les comunitats i els grups d'interès pertinents.

EN RECONeixEMENT I APROVACIÓ DE TOT EL QUE S'HA EXPOSAT ANTERIORMENT, AMB LA MEVA/NOSTRA SIGNATURA, JO/NOSALTRES:

1. Ens adherim a la Carta d'Aalborg.
2. Ens adherim als Compromisos d'Aalborg.
3. Acceptem fer una **revisió integrada dels Compromisos s'Aalborg** com a punt de partida per al nostre procés d'establiment d'objectius dintre de 12 mesos a partir de la data de signatura. Aquest revisió inclourà un context polític, es referirà als compromisos polítics existents i descriurà els reptes actuals.
4. Acceptem entrar en un **procés participatiu local d'establiment d'objectius** que incorpori l'Agenda 21 Local existent o un altre pla d'acció de sostenibilitat local i que tingui en compte els resultats de la revisió local.
5. Acceptem prioritzar les nostres tasques, amb l'objectiu d'afrontar els deu Compromisos sobre:
 1. **GOVERNABILITAT**
 2. **GESTIÓ LOCAL CAP A LA SOSTENIBILITAT**
 3. **BÉNS NATURALS COMUNS**
 4. **CONSUM I ELECCIÓ D'ESTILS DE VIDA RESPONSABLES**
 5. **URBANISME I DISSENY**
 6. **MILLOR MOBILITAT, MENYS TRÀNSIT**
 7. **ACCIÓ LOCAL PER A LA SALUT**
 8. **UNA ECONOMIA LOCAL ACTIVA I SOSTENIBLE**
 9. **IGUALTAT SOCIAL I JUSTÍCIA**
 10. **DEL LOCAL AL GLOBAL**

6. Acceptem **establir objectius locals específics** dintre de 24 mesos a partir de la data de signatura, tenint en compte l'annex dels Compromisos d'Aalborg com a font d'inspiració, i establir terminis per a aquests objectius que siguin adequats per demostrar el progrés dels nostres Compromisos.

7. Acceptem fer una **revisió periòdica dels nostres assoliments pel que fa als Compromisos d'Aalborg** al qual tinguin accés els nostres ciutadans.

8. Acceptem **oferir informació regular** sobre els nostres objectius i el nostre progrés a la Campanya Europea de Ciutats i Pobles Sostenibles i, mitjançant aquesta cooperació, revisar el progrés realitzat i aprendre els uns dels altres. Està prevista una primera valoració europea l'any 2010, amb revisions subsegüents programades en períodes de cinc anys.

Nom/s complet/s i càrrec/s amb lletra majúscula:

Govern o organització local/regional:

Lloc i data de la signatura:

Signatura/res:

Annex 3: Acta del Comitè Insular d'AL21 de juny de 2006

ACTA DE LA SETENA REUNIÓ DEL COMITÈ INSULAR D'AGENDA LOCAL 21
Maó, 12 de juny de 2006.

Hora: 9:30 hores

Lloc: Seu del Consell Insular de Menorca

Assistents convocats:

- Sra. Fina Casals Senent.	Presidenta
- Sr. Joan Joaneda	Secretari
- Sra. Irene Estaún Clarisó.	Secretària Adjunta
- Sr. Guillermo Chacártegui	Representant de la Conselleria de Medi Ambient
- Sr. Josep Llobet Brossa	Representant de la Conselleria de Medi Ambient
- Sr. Juan Cabrera	Representant dels municipis de l'illa
- Sra. Celia Osorio	Representant dels municipis de l'illa
- Sra. Núria Carretero Marí	Coordinadora de les Agendes Locals 21

Assistents convidats:

- Sra. Helena Baquero	Ajuntament des Migjorn Gran
- Sr. Josep Carreras	Ajuntament de Ferreries
- Sra. Gari Petrus	Ajuntament de Maó
- Sra. Giuditta Zaniol	Ajuntament Sant Lluís
- Sra. Yoli Pons	Ajuntament de Sant Lluís
- Sra. Eulàlia Llufríu	Ajuntament de Ciutadella
- Sr. Xisco Ametller	Ajuntament des Mercadal
- Sra. Maribel Florit	Ajuntament des Mercadal
- Sra. Susana Domínguez	Ajuntament des Castell
- M ^a Jesús Bagur	Presidenta Taller AL21 Ciutadella
- Bel Juan	Presidenta Taller AL21 Maó
- Rafael Sosa	President Taller AL21 Sant Lluís
- Sr. Josep Fortuny	Gerent Better Consultants

S'excusen:

- Sra. Avel·lina Capó, presidenta Taller AL21 Es Migjorn
- Sr. Xec Pallicer, president Taller AL21 Ferreries
- Sr. Sam Pons, president Taller AL21 Es Mercadal

Ordre del dia:

1. Aprovació de l'acta de la reunió anterior.
2. Estat d'execució de les Agenda Local 21 de Menorca: avanç dels Pla d'Acció Ambiental Municipals, Indicators de Sostenibilitat, Tallers de participació ciutadana.
3. Valoració de la implantació de l'Agenda Local 21 a cada municipi.
4. Precs i suggeriments.

Desenvolupament de la sessió:

1. Aprovació de l'acta de la reunió anterior

La presidenta, la Sra. Fina Casals, obre la sessió. Dóna la benvinguda als assistents i especialment als presidents de Tallers.

Passa a continuació al primer punt de l'ordre del dia, que es l'aprovació de l'acta del dia anterior. L'acta s'aprova per unanimitat.

La presidenta es manifesta molt satisfeta per la feina feta a nivell dels municipis i de l'esforç que representa així com de la participació i de la feina que fan els presidents.

Comenta que les enquestes que s'envien des del Govern són massa complicades i donen massa feina als ajuntaments, considerant que es demanen dades que el mateix Govern ja disposa. Fa la petició que es simplifiqui la informació sol·licitada i que s'acceptés la proposta que es presenta en el Comitè.

2. Revisió de l'estat d'execució de les Agendes Locals 21 de Menorca

La presidenta presenta Núria Carretero com a coordinadora de les Agenda Local 21 de Menorca i li dóna al paraula per fer la presentació de l'estat d'execució de les mateixes seguint l'ordre del dia.

Es presenta les dades de l'avanç dels Plans d'Acció Ambiental Municipals, Indicadors de Sostenibilitat i Tallers de participació ciutadana que es troben a la documentació de la reunió (annexa a aquesta acta).

A nivell de Menorca, els vuit PAAM sumen un total de 1.103 accions a desenvolupar, de les quals el 21% ja s'han executat i un 43% adicional estan iniciades. Es considera que, en els dos anys escassos de feina que es porten des de la validació dels vuit Plans al 2004, el ritme de feina feta és molt bo.

Pel que fa als indicadors de sostenibilitat, s'ha treballat amb els indicadors comuns que es demanaven al formulari de seguiment de la Xarxa Balear de Sostenibilitat per als municipis de Menorca, per tal de fer servir un conjunt d'indicadors homogeni als vuit municipis. Si es prenen els valors a nivell d'illa, s'observa com les variacions són més petites que si es consideren per cada municipi per separat, ja que en molts casos les tendències es compensen. Com a valors que han sofert una major variació en l'últim any calculat respecte de l'anterior destaquen:

- L'increment de superfície natural protegida, que passa d'un 43% a un 64% de la superfície total de l'illa.
- La taxa de reutilització d'aigües residuals, que passa del 11,22% al 14,49%
- El volum d'aigua residual tractada a les EDAR, de 68,51 m³ per habitant de fet al 2003 a 80,53 al 2004.
- El saldo migratori, en el que el balanç net de persones ha passat de 2.540 a 2.158
- El percentatge de sol urbà i urbanitzable, que ha baixat del 6,1% al 5,38%
- La superfície destinada a l'agricultura ecològica, que passa de 1986 a 2311 hectàrees.

Tots aquests indicadors han variat de manera positiva. Els indicadors que han anat a pitjor presenten una variació inferior al 10% entre els dos anys estudiats, i són:

- La capacitat d'allotjament.
- El nombre de denúncies per renous.
- L'abastament d'aigua municipal

- El consum d'energia elèctrica
- La Taxa de motorització.

Com a tercer punt, es presenta el resultat de les enquestes de valoració fetes als participants als Tallers d'Agenda Local 21 i presidents, amb un resultat satisfactori a nivell global, on s'identifiquen com a principals punts a millorar l'assistència i representativitat dels assistents, així com la difusió de les convocatòries i dels acords resultants del Taller.

3. Valoració de la implantació de l'AL21 a cada municipi

La presidenta dóna la paraula als representants municipals perquè facin la valoració de la implantació de l'Agenda Local 21 dels respectius municipis.

3.1 Ajuntament des Castell: Juan Cabrera, regidor.

Considera que l'execució de les Agendes Locals 21 són una iniciativa molt interessant però que costa, un cop posat en marxa, que vagi rodant. Exposa que el principal problema és la coordinació de tots els implicats. Passa a continuació a explicar algunes de les actuacions fetes:

- S'ha treballat i incidit més en LE. 8, donat que consideren és fonamental difondre i educar en valors de la Sostenibilitat a la ciutadania, i amb aquesta intenció s'han fet conferències, visites a Milà i altres projectes.
- Altres línies que han prioritzat han estat la L4. amb campanyes de foment d'estalvi d'aigua, instal·lant controls a les línies de distribució per detectar fuites; la LE5. per fomentar la recollida selectiva i el reciclatge; la LE6.d'energia, a nivell de municipi aollint-se als ajuts per a substituir lluminàries

Comenta Juan Cabrera que l'ajuntament té en compte el Pla d'Acció Ambiental i intenten ajustar les línies d'acció als plans i l'elaboració dels pressupostos anuals.

3.2 Ajuntament de Ciutadella: Eulàlia Llufríu, regidora.

Presenta en primer lloc a Mª Jesús Bagur, presidenta del Taller d'Agenda Local 21 de Ciutadella, esmentant que són una part important del procés d'AL21 i fan una tasca importantíssima. Passa a comentar els casos d'èxit portats a terme:

- Mercat agrari per dinamitzar productes autòctons, han comptat amb ajuts del *programa Leader* i de la conselleria de Comerç del Govern Balear. Aquest compta amb una molt bona afluència de turistes i visitants.
- Millora de l'accessibilitat dels carrers pels vianants, estat dels carrers (tant a nivell de senyalització com asfalt, senyalització informativa),
- Millora de l'accessibilitat de les platges urbanes de Santandria, Son xoriguer i Cala'n Blanes
- Execució de la Ronda sud per alleugerar el camí de Maó – Contramurada així com el Parc Sud Ciutadella- Ferreries- Es Migjorn, amb una protecció del territori del 20%.
- Eficiència energètica municipal aollint-se a les ajudes que surten.
- Gestió de l'aigua amb una campanya de control de fuites d'aigua, control de fuites d'aigües de comptadors i instal·lant programadors de reg a les zones rurals. Així mateix, s'ha incrementat el tractament de les aigües residuals.
- Recollida selectiva d'olis, proposta sorgida del Taller de Participació ciutadana, amb una gran cobertura mediàtica i àmplia participació ciutadana. Va servir també per divulgar el procés d'AL21 amb un tríptic.
- Possibilitat de comptar amb una àrea de Medi Ambient amb la contractació d'un tècnic i dos administratius.

Va exposar també les principals dificultats:

- Accions que ara per ara són inviables o difícilment es poden portar a la pràctica.
- Accions que no són competència de l'Ajuntament.
- Noves accions que no estan contemplades en el programa o s'han de dur a terme per necessitat.

En quan a les previsions de futur, Lali Llufríu comenta que es veuran canvis sensibles en un any:

- S'està preparant una campanya per a donar a conèixer l'AL21 amb el muntatge d'una exposició, un fullet informatiu i l'ús dels mitjans de comunicació.
- Es té previst fer una revisió del Pla General de l'ajuntament que afectarà positivament a temes mediambientals.
- Per altra banda, es té previst fer una revisió del PAAM a principis de la següent legislatura.

3.3 Ajuntament de Maó: Gari Petrus, regidora.

A Maó es va optar en el seu moment per seguir una línia continuista donat els més de vint anys de vida del departament de Medi Ambient de l'ajuntament, amb na Marga Monjo al cap del mateix. Considera que l'AL21 obliga a treballar de forma transversal dintre de l'ajuntament.

Comenta pel que fa al Taller de participació ciutadana es va produir un canvi en els assistents de la fase de diagnosi per una gent que es va centrar més en el tema de la mobilitat i ara, la presidenta ha dimitit i s'ha començat a recuperar el caire dels participants que estaven a la fase inicial de diagnosi.

Explica que el PAAM està fet des de la percepció de feina global de l'Ajuntament i que el departament de Medi Ambient ho fa possible. Durant el 2005 s'ha donat prioritat a les accions relacionades amb la mobilitat i ara s'obren cap a altres temes pendent de fer. En aquest any es van fer nou tallers sobre mobilitat. A partir d'ara es treballarà més en temes de residus i aigües donat que el taller hi està força sensibilitzat. Es compta amb tres plans que complementen aquesta feina. Reflexiona Gari Petrus que és un repte fer-ho funcionar de manera participativa.

Passa a comentar algunes propostes dutes a terme de manera satisfactòria:

- Bàsquet bus, proposta feta des del Taller d'Agenda Local.
- Dia Sense Cotxes.
- Hi ha diferents accions que s'han fet en línia amb el PAAM, tant des dels recursos propis com subvencionades.

3.4 Ajuntament de Sant Lluís: Juiditta Zaniol, regidora.

Comenta que veient els resultats, queda constància de que al municipi ha treballat al màxim. S'ha treballat en tres línies: aigua, energia i contaminació lumínica i s'han portat a terme les següents actuacions:

- Augment de contenidors
- Neteja i manteniment de barrancs (ex. Binisafua, Biniancolla)
- Recuperar Sa Garrigueta
- Campanya d'estalvi d'aigua
- Temes de mobilitat (carril bici de Punta Prima a Biniancolla); carril peatonal de Punta Prima; peatonal des Cos; sentit únic de Torret a s'Ullastrar
- Ampliar la xarxa d'aigües residuals dels hotels, ús d'aigües grises a cisternes de sanitaris dels hotels
- Campanya de cendrers ecològics a les platges

Com a projectes de futur exposa:

- Carretera de Sant Lluís a Es Castell, que serà difícil donada la poca amplada del vial.
- Augment dels serveis d'autobús de Binisafua i Cap den Font.

Respecte al funcionament dels Tallers comenta que en determinats casos els assistents van a queixar-se de temes personals.

Comenta també que els terminis de les subvencions són en molts casos massa curts (en un cas el Govern Balear els va denegar un ajut només per un dia de retard) i que els terminis de presentació no haurien de coincidir en divendres.

Per últim, diu que ha estat una sorpresa els resultats de l'avanç un cop fet el recompte i que aquesta feina la realitza una única persona, la tècnica Yoli Pons que porta altres temes com ara turisme.

Felicita també a la consultora per la feina feta i el suport donat.

3.5 Ajuntament des Migjorn Gran: Elena Baquero, regidora.

En primer lloc agraeix a la consultora el seu suport i comenta que va bé tenir el document de seguiment del PAAM per saber el que s'està fent .

Explica que en el Taller des Migjorn la gent està més motivada per fer coses que es veuen els resultats. Comenta les següents actuacions realitzades:

- Mercat artesà i lúdic
- Preservació dels camins rurals
- Elaboració de rutes i temes relacionats amb el turisme.
- Abocador il·legal de la zona del polígon.

Considera que les accions més problemàtiques de realitzar són les supramunicipals.

El seu balanç és positiu. Així i tot, considera que els Tallers són de vegades frustrants perquè es repengen molt en l'ajuntament, i si aquest no els impulsa, no es fan. Diu que el tema de la difusió de l'Agenda és molt fluix, que els ciutadans no ho coneixen. La conscienciació ciutadana costa molt. Per altra banda, els polítics estan molt conscienciats pels criteris de l'Agenda local.

Planteja finalment com a aspectes que considera que es poden millorar per part del Consell Insular i Govern Balear els terminis i procediment administratiu de les subvencions, ja que considera que seria necessari agilitzar els tràmits administratius a fer i estar informat de les convocatòries amb més antelació. Demana quan està previst sortir la del Govern Balear.

Per últim comenta que la informació que demana el Govern Balear satura de feina a l'ajuntament i demana que es centralitzi a l'Oficina Tècnica d'AL21.

3.6 Ajuntament de Ferreries: Josep Carreras, alcalde.

El batlle excusa al regidor de Medi Ambient i al president del Taller de participació ciutadana. Explica a continuació el funcionament del Taller que és molt bo, amb un paper clau del president i per la vinculació de tots els grups polítics que hi participen. Volen que apart de ser un òrgan consultiu les propostes que es fan tinguin el suport de l'ajuntament, de manera que els assistents estan més motivats i veuen els resultats, i es consensua sempre l'ordre del dia.

Els temes tractats són:

- Mobilitat: zona blava gratuïta, passos elevats, senyalització.
- Conscienciació ciutadana: la població té una bona recepció de temes com ara la protecció del territori, eficiència energètica, etc. Però s'ha de seguir fent feina en aquest sentit. S'han iniciat una línia de fullets sota el lema de "Ferreries, tothom col·labora", el primer amb temes d'energia, aigua i gestió de residus, el segon sobre mobilitat i el tercer sobre altres temes com ara els cans i la neteja de la via pública.
- Recollida selectiva: s'ha eliminat l'abocador il·legal i s'ha fet una deixalleria.

- S'ha fet una ordenança de convivència ciutadana.

Explica que hi ha una bona relació amb la consultora Better Consultants i agraeix al Consell insular que posi una consultora al servei d'aquets temes. Per altra banda, com a punts dèbils comenta que es senten superats en determinats moments per la paperassa i reclama del govern Balear que es pugui centralitzar al Consell.

Per últim fa una reflexió sobre la importància de la mentalització de l'Agenda local 21 en un espai com Menorca, Reserva de la Biosfera.

3.7 Ajuntament d'Alaior: Cèlia Osorio, regidora.

Comenta que ara mateix no tenen president del Taller de participació ciutadana i que aquesta mateixa tarda hi ha una nova convocatòria per elegir un nou president.

També manifesta que ha anat bé fer el seguiment del PAAM per poder comprovar que sí que hi ha un avanç en l'execució del Pla. Tot i així, comenta que hi ha accions que ara per ara són obsoletes i altres que per pressupost són impossibles de fer.

El tema estrella del seu Taller era el dels fems i en determinats casos es demanaven coses que no es poden portar a la pràctica. Les accions més importants fetes són:

- Entorn natural de la Plaça des Ramal
- Recuperació del Pati de sa Lluna

Respecte dels Tallers, comenta que els assistents que van participar a la primera fase no són els mateixos d'ara i per tant no hi ha memòria històrica de la fase de diagnosi. Els Tallers no donen els resultats que es voldria.

3.8 Ajuntament des Mercadal: Maribel Florit, tècnica.

Comenta primerament el funcionament del Taller. Diu que aquests funcionen molt bé però que potser falta gent nova. Tenen un tema recurrent en el Taller que és Binimel·là.

Comenta les principals actuacions que s'han portat a terme a partir d'idees que a sorgit de del Taller:

- Generar menys residus a les festes amb l'ús de gots reciclables.
- Jornada de neteja de platges
- Bosses a granel de compostatge reutilitzables per les botigues
- Conferències amb temes de Medi Ambient subvencionades per Fundació La Caixa
- Bombetes de baix consum amb la col·laboració entre els comerços.

Ara mateix, les línies estratègiques més fluïxes són les relacionades amb aigua i eficiència energètica.

Comenta també la pujada en l'indicador de residus es deu a què s'ha recepcionat una nova urbanització i allà s'ha implantat la recollida selectiva, fet que fa que aquesta s'hagi vist incrementada.

4. Precs i suggeriments.

Es passa al punt de precs i suggeriments.

Pren la paraula el Sr. Josep Llobet qui comenta que s'ha de validar si els membres del Comitè consideren que el seguiment és correcte per poder remetre el resultat a la Comissió Balear de Sostenibilitat.

El Sr. Chacártegui comenta varis temes:

- Per una banda, que els terminis de les subvencions venen determinats per la llei administrativa i no hi ha res a fer. El que faran és avisar de la documentació per facilitar la informació al màxim.
- Calculen que en el termini aproximat d'un mes sortiran publicades les bases de les subvencions d'AL21.
- Explica que va sortir publicat un article en premsa de la UIB i que com a conseqüència es va demanar informació als municipis per poder donar-hi resposta. Aquesta informació està disponible al web de la Xarxa Balear de Sostenibilitat.
- Demana als responsables de l'Oficina Tècnica d'AL21 de Menorca el motiu de la no aparició de determinats indicadors en l'informe presentat. Aquests responen que es van basar en el llistat d'indicadors resultat d'un acord previ entre Govern Balear i ajuntaments i recollits en un informe demanat per Govern Balear.
- Recomana la inclusió del logo de la Xarxa Balear de Sostenibilitat per donar imatge d'unitat a nivell de comunitat autònoma.

A continuació pren la paraula la Sra. Gari Petrus. Comenta que no s'ha d'oblidar que els ajuntaments fan feina i donen resposta a la ciutadania. El fet de fer una feina participativa la feina és més difícil; el fet d'adquirir el compromís d'una Agenda Local és una porta oberta als ciutadans i aquests volen una constatació del que es fa. El model de Menorca és el que s'ha d'exportar perquè van ser pioners en aquest tema. Comenta que Menorca s'adhereix al paraigües del Consell Insular de Menorca i el Govern Balear. Diu també que comparat el PAAM amb els ajuts que es reben aquests són anecdòtics.

El Sr. Chacártegui comenta que els ajuts del Govern Balear no han de cobrir les accions de les Agenda Local 21 sinó que aquestes s'han de fer amb una redistribució dels recursos propis de l'ajuntament i qui no ho pugui seguir pot deixar-ho.

La Sra. Giuditta Zaniol insisteix en el tema de les subvencions i demana la quantia disponible. El Sr. Chacártegui comenta que es disposa de 450.000€, amb un marge de 12.000-18.000€ per municipi.

La Sra. Lali Llufríu comenta que l'Agenda Local 21 ho és tot, que els recursos són ben rebuts però que l'AL21 és transversal. Per altra banda, diu que no només les propostes que surten dels tallers és el que fa l'ajuntament. Respecte de la inclusió del logo, diu que no costa gens incorporar-lo, només el pensar-hi.

Pren de nou la paraula el Sr. Pep Llobet. Diu que el seguiment que s'està fent és prou correcte i són conscients dels problemes exposats. Torna recordar que s'ha de votar per aprovar el seguiment que s'ha fet. Dit això s'aprova per unanimitat.

Els punts que considera s'han de polir amb l'Oficina Tècnica i amb cada ajuntament són els següents:

- Subvencions.
- Indicadors i dades disponibles
- Difusió als ciutadans i cap a fora. Aquest pot ser un aspecte a treballar també des del Govern Balear per posar-nos en la mateixa alçada que altres municipis europeus.

A continuació pren la paraula la Sra. Fina Casals, qui fa les conclusions següents:

- El web del Govern ha de tenir un link al d'Agenda Local 21 del Consell Insular.
- Interpel·la als membres del Govern Balear sobre la creació del Comitè Interinsular, doncs se'n va parlar però no apareix en el Decret d'Agenda Local de les Illes.
- Les trobades d'Agenda Local Municipals del Govern Balear es convoquen amb molt poca antel·lació i això és un problema doncs no es té temps per preparar-ho.
- Respecte de la reunió de Hannover reflexiona sobre l'assistència únicament de batlles i no de regidors que són els que de fet treballen l'Agenda Local més de primera mà.

El Sr. Llobet respon que hi ha una proposta de programa per les properes Jornades, però que de moment no hi ha una data tancada

El Sr. Chacártegui diu que la promesa del Sr. Conseller del Govern Balear feta a Hannover va ser que seran a Menorca.

La Sra. Fina Casals demana com està sent l'avanç del procés d'Agenda local a altres municipis de les illes.

El Sr. Chacártegui respon que hi ha un projecte a nivell europeu i estatal de medi ambient urbà. Aquest pot ser un tema important de cara a aconseguir ajuts provinents de plans d'acció europeus i com a forma de treure subvencions.

Acords:

1r. Aprovar l'acta de la sisena reunió del Comitè Insular d'AL21.

2n. Validar el seguiment de les Agenda Local 21 dels vuit municipis de Menorca a partir de la informació del document adjunt i remetre aquest, juntament amb l'acta del Comitè, com a l'informe de seguiment corresponent a la Comissió Balear de Sostenibilitat.

3r. Crear mecanismes per a una major coordinació de l'Oficina Tècnica d'Agenda Local 21 de Menorca i la Conselleria de Medi Ambient del Govern Balear.

La presidenta aixeca la sessió, de la qual, com a secretari, estenc aquesta acta.

El secretari,

Sr. Joan Joaneda

La Presidenta,

Sra. Fina Casals Senent

Annex 4: Notes de la reunió de tècnics de la XBS de 28 de febrer

REUNIÓ DE TÈCNICS DE LA XARXA BALEAR DE SOSTENIBILITAT

Palma, 28 de febrer de 2007

Resum de punts significatius

Assistents:

- Ventura Blach, director general de Qualitat Ambiental i Litoral
- Guillermo Chacártegui (Conselleria Medi Ambient, cap del servei)
- Josep Llobet (Conselleria Medi Ambient)
- Pep Martorell (Conselleria Medi Ambient)
- Joan Sastre (Conselleria Medi Ambient)
- Giuditta Zaniol (Aj. Sant Lluís)
- Xavi Cardona (Aj. Ciutadella)
- Josep Fortuny (ibTEC, pel Consell Insular de Menorca)
- Representants del Consell de Mallorca, Consell d'Eivissa i diferents ajuntaments de Mallorca.

Ordre del dia:

1. Aprovació acta de la reunió anterior.
2. Formulari de seguiment de l'avanç dels Plans d'Acció.
 - S'aprova com a formulari de seguiment comú per tots els municipis de Balears el que s'ha fet a Menorca, establint criteris de codificació i classificació dels projectes comuns.
 - Es debat la conveniència d'incloure informació econòmica, i es deixa a criteri dels ajuntaments donar dades del pressupost previst i incorregut (no serà per tant obligatori). Per que tots els ajuntaments calculin el cost intern de la mateixa manera, el cap de servei es compromet a elaborar uns criteris comuns.
3. Proposta de projecte comú a desenvolupar. Des de la Conselleria donen suport a diferents projectes. Els ajuntaments interessats els poden incloure al seu Pla d'Acció i els han de costejar amb recursos propis (poden però demanar subvenció al Govern Balear dins del marc de les ajudes d'Agenda Local 21):
 - Auditories ambientals domèstiques: els ciutadans les sol·liciten a l'Ajuntament, i aquest amb recursos propis o contractant una empresa externa (a Alcúdia ja ho fan així) fan l'auditoria del seu domicili. El cost, si es contracta externament, és d'uns 100€ per cada auditoria.
 - Cartell a l'entrada del municipi amb el logo de la Xarxa per informar que segueix una AL21.
 - Premi al millor projecte d'AL21 entre els municipis de les Balears.
 - Diploma pels municipis amb major grau d'avanç en la implantació de l'AL21.
 - Material de sensibilització ambiental pels centres escolars.
4. Informen que la XBS s'ha adscrit a la Red de redes de desarrollo local sostenible, del Ministeri de Medi Ambient (www.ecourban.net)